

POSTOJNSKI
PREPIH

SEPTEMBER 2015 55 LETNIK 9

OBČINA
POSTOJNA

Na obrobju našega mesta je desetletja domoval ponos postojnskega gospodarstva – podjetje Liv Postojna. Danes posluje na tej lokaciji »pod skupno streho« pet podjetij z različnimi lastniki, programi, načrti in zaposlenimi, ki se s spoštovanjem ozirajo na Livove korenine. Med njimi so Bruno, Bernarda, Aleš, Maja in Martin. Spoštovanje je izžarevala tudi skupna prireditev vseh podjetij ob 60-letnici ustanovitve Liva.

tema meseca

Turizem 4

tu živimo:

Bukovje 10

na obisku:

Mitja Nikolić 19

Na naslovnici: Bruno Brajliah (Tajfun Liv), Bernarda Pasutto (Fluidmaster), Aleš Rebec (Liv Kolesa), Maja Hencel (Kolektor ATP) in Martin Šantelj (Kolektor Orodjarna); fotografija: Tomaž Penko.

POSTOJNSKI PREPIH Postojnski prepil je mesečno glasilo Občine Postojna in je namenjeno obveščanju občanov. • Postojna, september 2015, leto izdaje 9, številka 55. • Naslov uredništva: Glasilo Postojnski prepil, Ljubljanska cesta 4, 6230 Postojna; postojnski.prepil@postojna.si. • Glasilo je vpisano v razvid medijev, ki ga vodi Ministrstvo za izobraževanje, znanost, kulturo in šport pod zaporedno številko 1249 ISSN2232-5298. • Izdajatelj in založnik: Občina Postojna, Ljubljanska cesta 4, 6230 Postojna. • Za Občino Postojna: župan Igor Marentič. • Odgovorna urednica: Ester Fidel; uredniški odbor: Alenka Čuk, Alenka Furlan Čadež, Gabriela Brovč, Mateja Jordan, Marino Samsa; urednik strani Občine Postojna: Robert Pavšič; lektoriranje: Lidija Mlakar, razen strani Občine Postojna, oglasnih in promocijskih sporočil. • Oblikovanje in grafični prelom: Aleš Pučnik. • Tisk: Abakos, d. o. o. • Naklada: 6400 izvodov. • Glasilo se financira iz sredstev proračuna Občine Postojna in sredstev oglaševanja.

Turizem smo ljudje

Prav je, da konec turistične sezone pregledamo, kaj smo uspeli narediti, da se bodo lahko obiskovalci v naših krajih počutili odlično. Zakaj odlično? Zato, ker bi radi, da se k nam vrnejo in da o nas zaokroži lepa beseda.

Seveda te besede v usta turistov polagamo mi sami. In prepričan sem, da vsak obiskovalec v naših ljudeh prepozna predvsem široko dušo ter pristno dobrodošlico. Zato se bodo vsi ti ljudje naših krajev spominjali predvsem v lepi luči, ki jim bo še za dolgo obarvala vse vtise. Celotna naša ponudba z naravnimi biseri ter naravo je namreč edinstvena na celem svetu. To pa ljudje prepoznajo.

Jasno je, da imamo še veliko potencialov za izboljšanje. Osnove so odlične, tradicija je na naši strani, potrebujemo le to, da strnemo vrste ter gostom ponudimo še boljše storitve. Zaupam v ljudi, da to znamo in zmoremo, ter da se bo naslednja sezona zaključila še z boljšimi rezultati, kot so letošnji.

Povezovanje in ustvarjanje nove ponudbe mora biti bolj intenzivno, kar smo pravzaprav spoznali tako ljudje kot tudi turistični delavci ter nosilci naše destinacije. Iskanje skupnega imenovalca pa ostaja enako – ponuditi gostu nepozabno doživetje. Na tem področju pa smo turizem dejansko ljudje. Močni, polni idej ter zagnani k istemu cilju. Postati najboljše turistično mesto na globalnem nivoju. Težav ni, so le izzivi. Izzivi današnjega in jutrišnjega dne.

Igor Marentič,
župan

DESET LET V POSTOJNI!

54. LINHARTOVO SREČANJE

Festival gledaliških skupin Slovenije

24. - 26. september 2015

KULTURNI DOM POSTOJNA

Sanje ali priložnosti v turizmu?

Telefonski klic. »Halo, prosim!« »Dober dan, vas lahko zmotimo za nekaj minut?« zaslišim neznan moški glas. »Lahko.« »Sem predsednik Izletnikov, skupine ljudi, ki se radi družimo in potepamo, predvsem po naših krajih. Obiskali smo že veliko slovenskih občin, skoraj polovico, in odločili smo se, da bomo obiskali vseh 212. Tokrat smo se odločili za postojnsko občino. Kar takoj naj povem, da si Postojnske jame in Predjamskega gradu ne bi ogledali, ker so ju mnogi že videli, sta pa za naše žepe tudi občutno predraga. Želimo si srečanj z domačini ter spoznanj o kulturni, naravni in zgodovinski dediščini.« »Oprostite,« ga prekinem s skoraj svarečim glasom. »Obrnili ste se na nepravi naslov: sem samo vodnica, ne pripravljam destinacijskih programov. Poklicati morate turistične agencije, turistična društva, Turistično-informacijski center ...« Gospod me je vljudno prekinil: »Tu pred seboj imamo cel kup ponudb za izlete, ki nam jih pošiljajo turistične in vsemogoče druge organizacije, ustanove in društva, le iz vaše občine nimamo nobene. Zato smo se obrnili na vas in vas prosimo, da nam pomagate. Radi bi obiskali tudi kakšno kmetijo, toda ne kmečkega turizma, ker bi želeli imeti malico oziroma degustacijo raznovrstnih namazov ali mesnih izdelkov; mogoče bi lahko obiskali tudi bio-kmetijo pa še kakšnega obrtnika ... Želje so morda malo nenavadne. Nam boste priskočili na pomoč?« »Bom.« »Hvala, pridemo prihodnjo soboto ob 9. uri z avtobusom na vašo avtobusno postajo, potem pa se bomo prepustili vam. Aja, petdeset ljudi imamo. Se vidimo in že vnaprej veselimo snidenja.«

Na delo! Takoj pokličem TIC, nato Zavod Znanje, ker sem bila prepričana, da imajo izdelane oziroma pripravljene programe izletov po naši občini, a sem žal »ostala praznih rok«. Pokličem še TD Postojna in TIC Postojna, ki sta mi predstavila tri programe, toda eden je namenjen kolesarjem, drugi trekingom in pustolovščinam, tretji pa vključuje obisk Postojnske jame in Predjamskega gradu. Vendar so mi bili pripravljene pomagati z dodatnimi informacijami.

»O Marička, čemu sem se pustila zapeljati! A v mačka se ne smem zvreči!« globoko vzdihnem in strmim v prazen list papirja pred seboj. Na glas razmišljam: »Kje naj začnem? Z ogledom Postojne oziroma s sprehodom po njej (lahko bi si ogledali tudi Notranjski muzej, a ga med svojimi željami niso navedli). Nato malica. Na kateri kmetiji? Upoštevati moram njihovo željo. Najbrž bo Dolenčeva kmetija v Sajevčah pravšnja. Z obrtniki ne bo nič, zato bi se veljalo ustaviti pri kozolcu Toplarju; opozoriti jih moram na Betalov spodmol. Vsekakor si morajo ogledati freske Toneta Kralja pri Fari, morda še tiso v Stranah, lipe v Orehku, Posestvo Grad Prestranek pa še Planino bom dodala, kajti destinacije je dobro podkrepiti z zgodbami - te ljudi zanimajo in delajo turizem.

Ob razmišljanju in pripravi programa spoznavam, da so nas polna usta besed o našem turizmu, o željah, da bi obiskovalci ostali vsaj en dan pri nas. Naredimo dovolj? Najprej pomislim na Betalov spodmol. Kakšna izjemna destinacija in dogodivščina bi bila, če bi ga uredili tako, da bi lahko doživljali življenje ledenodobnih ljudi. Pri kozolcu Toplarju bi ob obiskih lahko obrtniki prikazovali obrti - morda s poudarkom na obrteh iz furmanskih časov, pa še furmanska gostilna ne bi bila odveč; na Posestvu Grad Prestranek bi ponudbo popestrili z muzejčkom o furmanstvu in ne nazadnje tudi o konjih, v Planini pa z ogledom Vilharjeve sobe ... Sanjam. Ne! Spoznavam, da naše turistične ustanove nimajo pripravljenih programov za različne ciljne skupine, kaj šele da bi jih tržile. Ustanov pa je več kot dovolj. Toda morali bi sodelovati, se organizirati, dogovoriti in predvsem aktivirati vse turistične ponudnike oziroma dejavnike, da bi začeli udejanjati možnosti, kar bi potrjevalo, da je Postojna res turistična občina. Le tako bi lahko imeli od turistične pogače dobrobit tudi ostali prebivalci.

Besedilo: Gabriela Brovč; fotografija: Foto Atelje Postojna.

Letošnja turistična sezona

Obisk Postojnske jame letos podira rekorde.

Največji magnet postojnskega turizma ostaja Postojnska jama, ki ji nov lastnik v zadnjih petih letih z izvirnimi tržnimi prijemi vrača blišč in slavo iz časov nekdanje Jugoslavije. V ponudbo spretno vključuje Predjamski grad, Pivko, Črno in Otoško jamo, raziskovanja željnim ponuja alternativne ogledne kraškega podzemlja, ponudbo pa je prav letos dopolnil še z edinstvenim razstavnim paviljonom EXPO Postojnska jama Kras. Ostali krojači turistične ponudbe v občini pa si delijo bolj ali manj debel kos turistične pogače. Glede sodelovanja z največjim akterjem ostajajo zadržani, strinjajo pa se, da bi imeli ob večji povezanosti ponudnikov od vsakega gosta več prav vsi.

Turist 21. stoletja je namreč zahtevna stranka, ki išče v prvi vrsti doživetja. Ustvarjanje tovrstne, destinacijsko oblikovane ponudbe pa terja spretno funkcionalno in lokacijsko povezovanje na svež, inovativen način, ki bo turista pritegnil. Tako bo pri nas ostale ne le nekaj ur, pač pa več dni, še posebej zato, ker je ta del Slovenije idealno izhodišče za izlete na vse konce naše, pa tudi sosednjih držav. Za sodobnega turista velja še, da skoraj ničesar ne prepušča naključju. Počitnice želi načrtovati že od doma, na dopustu pa uživati brez skrbi. Marsikdo najbrž prav zato pogreša spletni portal, preko katerega bi z nekaj kliki rezerviral posteljo, kosilo in večerjo ter vstopnice za ogled lokalnih znamenitosti, po možnosti s popustom. Kljub grenkemu priokusu postojnskega turizma pa je letošnja turistična sezona vseeno med boljšimi v zadnjih letih.

Pri Jami padajo rekordi

Pri Postojnski jami so v tej sezoni padali rekordi. Obisk sredi avgusta se z lahkoto primerja s tistim iz zlatih časov postojnskega turizma. V nedeljo, 16. avgusta, je vse znamenitosti, s katerimi upravlja družba Postojnska jama, obiskalo skupaj skoraj 11 tisoč gostov, 6400 vstopnic so prodala

le samo v jami. Že naslednji dan pa se je število turistov še povečalo, saj si je Postojnsko jamo ogledalo 6530 obiskovalcev, vseh obiskov skupaj pa je bilo skoraj 11500. »Trend enakomernega naraščanja števila obiskovalcev beležimo sicer že vse leto,« pravi v družbi. V primerjavi z enakim obdobjem lani je turistov za 9 do 10 odstotkov več, kar velja tudi za avgust. »V tem času je tradicionalno največ gostov, skoraj tretjina vseh, iz Italije, Nemčije in Avstrije, sledijo pa jim Izraelci, Južni Korejci, Poljaki, Španci in Nizozemci.« Štiri odstotke obiska odpade v poletnem času na domače goste, ki sicer Postojnsko jamo pogosteje obiskujejo v drugih letnih časih. Letno povprečje je od 5 do 10 odstotkov.

Končnih podatkov po zaključeni glavni turistični sezoni pa nam iz družbe Postojnska jama niso želeli posredovati, saj, kot so zapisali, »do popolne umiritve od-

»Turistične ponudnike bi bilo potrebno povezati in promovirati vse skupaj. S tem bi pridobili Občina in turisti.«

nosov z manjšinskim lastnikom družbe ne dajemo nobenih podatkov in izjav. Tokrat bomo pustili, da se sezono v lokalnem oko-

lju presoja brez naših izjemnih podatkov in uspehov, ki so padli v oči tudi pomembnim igralcem« v evropskem turističnem prostoru.«

Pustolovski park

Le peščica obiskovalcev Postojnske jame se ustavi tudi v Pustolovskem parku v neposredni bližini jame, ob vznožju Sovi-

večina ostalih turistov tudi njih najde preko svetovnega spleta. Sicer pa zanima turiste predvsem gostinska ponudba. »Usmerjamo jih po lastnih izkušnjah s kvaliteto hrane,« je odkrit Fajfar. Hkrati je kritičen do načina informiranja v Občini Postojna. »Škoda, da je občinska internetna stran turistom tako neprijazna, saj bi glede na veliko obiskanost lahko pred-

Ena od treh info točk postojnskega TIC-a je pri Mercatorju.

ča. »V zadnjih letih imamo okoli 3000 obiskovalcev letno, skoraj tri četrtine gostov je Slovencev,« nam je zaupal Jaka Fajfar. Zanimivo je, da si adrenalinsko gozdno avanturo najraje privoščijo Izraelci, ki predstavljajo skoraj 90

stavljala info točko za vse dogajanje in ponudbo v postojnski občini.«

Pivka jama

Le štiri kilometre je od Postojnske jame oddaljeno turistično naselje Pivka jama, eden najlepših avtokampov v Evropi. Gostoljubje lahko ponudi v kampu in bungalovih 600 gostom. Turisti se v naselju zadržijo tudi po nekaj dni, saj nudi obilo možnosti za rekreacijo v svežini gozda; gostom je na voljo tudi manjši bazen. »Največ (okoli 40 odstotkov) je tran-

zitivnih gostov, so pa tudi taki, ki se vračajo že več let,« pravi direktor Peter Kranjc, ki ocenjuje letošnjo sezono kot izjemno. »Obisk je kar za četrtno boljši od lanskega; še večji porast je pri dodatni, gostinski in športni ponudbi ter prodaji vstopnic za Pivko in Črno jamo, ki ju tržimo za Postojnsko jamo.« Skoraj dve tretjini sta individualnih gostov, ostalo so skupine. Do precejšnjih sprememb pa je prišlo v zadnjih letih v narodnostni strukturi gostov. »Včasih je bilo skoraj 40 odstotkov Nizozemcev, zdaj prihaja k nam največ Nemcev, Italijanov in Francozov, vse več pa je tudi gostov iz t. i. nekdanjega vzhodnega bloka.« Turisti dobijo v kampu večino informacij, ki jih potrebujejo, tudi za izlete po Sloveniji. »Kolesarskih vodnikov ne manjka, pogrešajo pa kakšno brošuro z napotki za pohodnike.«

Hoteli in hostel

Vse tri postojnske hotele - Hotel Kras, Hotel Šport in Hotel Epicenter upravlja podjetje Skupina Epic Eco, ki trži sicer tudi dva hotela v Ljubljani in enega v Sežani. Trženje skupine je zelo razvejano, saj sodelujejo z več kot 80 agencijami iz Slovenije in tujine. Direktorica Anabela Šoljič je z zasedenostjo postojnskih hotelov zelo zadovoljna. »Poleti, ko prihaja k nam veliko individualnih gostov, so vsi hoteli polni, pozimi pa kapacitete zapolnimo predvsem s skupinami.« O konkretnih številkah direktorica iz poslovnih razlogov ne želi govoriti, pove pa, da je letošnji obisk za približno desetino višji od lanskega. Največ, skoraj dve tretjini gostov prihaja iz azijskih držav,

Za sodobnega turista velja, da skoraj ničesar ne prepušča naključju. Počitnice želi načrtovati že od doma, na dopustu pa uživati brez skrbi.

ostali pa iz držav Evropske unije. Večina je tranzitnih gostov, so pa tudi taki, ki se v njihove hotele vračajo vedno znova, opaza Šoljičeva. »Veliko sprašujejo tudi po dodatni ponudbi, zanimata jih predvsem Postojnska jama in Predjamski grad.« V času vojaških vaj na Počku napolni vse tri hotele tudi večje število tujih vojakov. »Lani jih je v vsakem od hotelov prespalo med 200 in 300, letos pa bo ta številka verjetno še višja,« pričakuje direktorica.

Predvsem mladi se raje odločajo za preprostejšo in precej cenejšo možnost, bivanje v Youth Hostelu Proteus Postojna, ki deluje v Dijaškem domu SGLŠ. »Daleč največ gostov je pripeljala k nam Košarkarska zveza Slovenije, ki je

v Postojni organizirala priprave mlajših selekcij slovenske reprezentance, izobraževanja za svoje sodnike in izpeljala seveda tudi dva košarkarska tabora,« priznava ravnateljica Cvetka Kernel. Vsekakor gostijo v hostlu tudi »klasične« obiskovalce, predvsem mladino. Do začetka septembra je pri njih prespalo 1832 gostov, kar znese skupaj 2492 nočitev. Največ je Nemcev, sledijo Poljaki, na tretjem mestu pa so Slovenci. Našteli so tudi po več kot sto Romunov, Francozov, Čehov in Italijanov, nezanemarljivo je tudi število turistov iz Bosne in Hercegovine, Španije in Velike Britanije. Večino informacij o hostlu dobijo obiskovalci preko različnih spletnih portalov. »Nekateri pa nas najdejo tudi preko TIC-a in drugih info točk.« Gostje se najbolj zanimajo za obisk Postojnske jame in Predjamskega gradu, pa tudi za samo mesto. Radi tudi najamejo kolesa, ki jih ponujajo v sklopu hostla. Sicer pa YH Proteus Postojna, ki prejema med evropskimi hostli najboljše ocene, za svoje obiskovalce organizira tudi streljanje z zračno puško, z lokom, ogled medveda v naravnem okolju, individualno vodenje z zeleno vsebino koder koli v Sloveniji in celo do Benetk.

Kmečki turizem

Turizem v naši regiji živi dobro tudi na podeželju; na Turistični kmetiji Hudičevca že 35 let. Pa vendar je bila prav letos ena najboljših sezon, kar jih beležijo. Opažajo tudi, da se turistična sezona podaljšuje in traja še vsaj do sredine septembra. Za obisk kmečkega turizma se obiskovalci po večini odločijo zaradi dob-

re kulinarične ponudbe in odmaknjenosti od mestnega hrupa. Tudi prijetna lokacija, veliko parkirišče in otroška igrišča so pomembni razlogi, da se turisti radi ustavljajo in vračajo. Tako ima kmetija Hudičevca veliko »stalnih« gostov, predvsem ob koncih tedna. Velik del predstavljajo organizirane skupine - letos je bil opazen porast predvsem obiskovalcev iz italijanskega zamejstva, po številu nočitev pa ostajajo na prvem mestu turisti iz Izraela. Prevladujejo tranzitni gostje; nekateri pridejo zgolj po gastronomsko izkušnje, drugi naročijo tudi nočitev. Ti gostje ostanejo v povprečju 2 do 3 noči, nastanitev pa si v veliki meri rezervirajo predhodno prek univerzalnega rezervacijskega portala Booking.

com. Včasih pomaga s posredovanjem tudi TIC Postojna. »Vedno manj je tistih, ki pridejo brez rezervacije« pravi Katja Simčič.

V gostišče Lipizzaner Lodge prihajajo gostje s celega sveta.

Opaža, da se radi odločajo za ustaljene poti - Postojnsko jamo ali Škocjanske jame, Predjamski grad, Piran, Bled, sama pa rada predlaga na primer Cerknisko jezero in Notranjski muzej Postojna. Hudičevca ponuja dobro izhodišče za sprehode v naravi ali pohod na Nanos, gostje se lahko seznanijo z opravili na kmetiji, uživajo v družbi domačih živali ali obišejo muzej kmetije.

Podobna opažanja potrjuje tudi Boštjan Stegel s Smrekarjeve domačije v Grobiščah. Po svoji prvi turistični sezoni so v novo odprti domačiji že dobro spoznali profil kmečkega turizma. Gosta pritegnejo v prvi vrsti z domačo hrano, ki jo pripravljajo s sestavinami z lokalnih kmetij. »Ljudje želijo, da jim postrežemo s tistim, kar bi tudi sami imeli na krožniku,« pravi Boštjan Stegel. Prav tako opozori na izrazito tranzitnost in organiziranost gostov: »Turisti imajo danes malodane do ure natančno načrtovano, kam in kdaj gredo, zato je nanje tudi težje vplivati. Pravzaprav zelo malo ljudi še povprašuje za predloge.« Gostje so se na domačiji v največji meri zadržali zgolj za eno noč, v glavnem na poti proti Postojnski jami in Predjamskemu gradu, Ljubljani in Trstu. Kapacitete so bile polno zasedene - vrstilo se je okoli 1200 gostov. Rezervacije za nastanitev prihajajo preko portala Booking.com, za gostinske storitve pa je še vedno najboljšežnejša promocija »od ust do ust«, ki se je očitno dobro razširila tudi onstran Slovenije, saj je bilo po Boštjanovih besedah skoraj 70 % obiskovalcev iz tujine. Cilj za prihodnost pa je, da gosta zadržijo za več časa - z razširjeno ponudbo dejavnosti, dobrim pro-

gramom, ureditvijo okolice. Na širši ravni bi bil ključ do tega cilja predvsem v neposrednem trženju celotne regije, ki ga pri nas

ni. »Turistične ponudnike bi bilo potrebno povezati in promovirati vse skupaj. S tem bi pridobili Občina in turisti - pokazali bi jim lahko tudi njim bolj skrite zanimivosti in jih zadržali dlje.«

Pristno izkustvo jam

V regiji nam ne manjka ponudbe za pristno izkustvo kraških jam, četudi odmislimo Postojnsko. »Izraelci vedno znova obiskujejo Križno jamo,« je povedala Katja iz Hudičevca. Poleg te so za turiste zanimive še Zelške jame, jama pod Predjamskim gradom, Rakov Škocjan in Planinska jama. Slednja ponuja enourni ogled po utrjeni poti ali pa daljšo različico s čolnom. Obisk se začne ob bučanju reke Unice in temačnosti podzemeljskega vhoda, tipaje čez most, nadaljuje z vzponom v 70 m visoko dvorano, skozi kratek umetni rov do začetka Pivškega rokava, nato pa po mostu čez sotesko Pivke, kjer je razgledišče na sotočje. Čez leto ni veliko obiska, je pa mogoč po dogovoru. Samo čez poletno sezono je jama odprta po urniku ob sobotah in nedeljah. »Še pred nekaj leti smo jo imeli v sezoni odprto vsak dan, vendar je premalo obiska, da bi bili vodiči vseskozi na razpolago,« se spominja skrbnik Zvonko Samsa. Tudi v glavni sezoni so obiskovalci jame večinoma v manjših skupinah - včasih dva ali trije, včasih na primer dvanajst. Sicer je Zvonko letošnjo sezono ocenil kot dobro, vendar ne izstopajo. Za ogled s čolnom ali alternativne variante, ki vključujejo plazenje po rovih in plezanje, se večinoma zanimajo tujci. Za Planinsko jamo izvedo turisti v glavnem prek spleta ali prek priporočil lokalnih kmečkih

Hudičevce ponuja dobro izhodišče za sprehode v naravi ali pohod na Nanos.

turizmov in manjših agencij, zaenkrat pa do jame ni organiziranega prevoza.

Športni turizem

Športni turizem v Postojni je tesno povezan s Košarkarsko zvezo Slovenije. Tudi letošnja sezona je bila izjemna, podobno kot prejšnja, ocenjuje tajnik SZ Postojna Tomo Tiringar. »S športnim turizmom smo ustvarili letos 4000-5000 nočitev, večji del v Youth hostlu Proteus,« pravi Tiringar. Cel julij smo gostili košarkarske reprezentance, glavna dogodka pa sta bila že tradicionalna košarkarska tabora, ki se v Postojni odvijata 19 let. Na mednarodnem taboru je bilo letos kar 32 držav. Že ustaljeno se v program gostujočih držav vključijo tudi ogled lokalnih znamenitosti. Poleg košarke pripeljejo tuje obiskovalce v Postojno tudi karate, kegljanje, šah, lokostrelstvo, DOS ...

Umik pred vročino

Tudi možnosti za pohodništvo je v naši bližnji okolici veliko. Tokrat smo o turističnem utripu na nekoliko višji nadmorski višini povprašali najemnika dveh planinskih koč, katerih lastnik je Planinsko društvo Postojna. Lilijana Valenčič skrbi od letošnjega januarja za planince v Vojkovi koči na Nanosu. Letošnje sezone zato ne more primerjati s preteklo, vendar upa, da v septembru prihaja »njen čas«. Kot kaže, je vročina – poleti se je temperatura tudi na Nanosu kar 5 dni povzpela do 29 °C – od vzpona na Nanos odvrnila marsikaterega pohodnika. Največ gostov je v koči seveda ob koncu tedna, med tednom so le redki; kriza kaže zobe tudi v planinskih kočah. Veliko gostov praga koč sploh ne prestopi – hrano po-

gosto prinesejo s seboj v nahrbtniku; le redki v koči tudi prenočijo, recimo nekateri tujci, ki se na Nanosu ustavijo med hojo na poti Via Alpina. Valenčičeva poleg rednih domačih gostov našteje še tiste, ki se po krajšem premoru na Nanos spet vračajo, pohvali člane SPD iz Trsta, ki so – posamiči ali v skupinah – re-

Marsikdo pogreša spletni portal, preko katerega bi z nekaj kliki rezerviral posteljo, kosilo in večerjo ter vstopnice za ogled lokalnih znamenitosti.

dni gostje, včasih pride tudi kakšen Nемеc ali Avstrijec. Najemnik koč Mladike na Pečni rebri pa je že tretje leto Samo Kerlatec. H koči, na sicer izjemno priljubljeno razgledno izletniško točko zelo redko zaidejo tujci – v glavnem tisti, »ki jih do nas napotijo naši prijatelji, pri katerih najamejo sobe,« pove Kerlatec in dodaja, da »gradimo predvsem na domačih gostih, na mladih družinah z otroki in tistih, ki se na sprehod odpravijo s svojim štirinožnim prijateljem.« Čeprav je letošnje leto boljše kot prvo in se na kočico dnevno povzpne množica domačinov, le redki prestopijo prag koč. In zaradi teh, pravi Samo, bodo vztrajali. Za vse, ki morda ne vedo – kadar pri koči gori luč, je ta odprta.

Tujca, zaljubljena v Slovenijo

Če v Landolu, tik pred kapelo, posvečeno sv. Joštu, zavijemo proti Šmihelu, se kaj hitro znajdemo pred gostiščem Lipizzaner Lodge, kjer gostom, ki prihajajo vanj s celine sveta, zaželita dobrodošlico Valižan Chris in Finka Hanna. Pravi-ta, da je Slovenija lepa v vseh letnih časih, zato ponujata svojim gostom prav to. Lani sta nad slovenskimi lepotami navduševala predvsem Belgijce, Nizozemce in Izraelce, le-

tos so se tem pridružili še Britanci in Američani. Menita, da je edina pot do uspeha, če vsi, ki se ukvarjajo s turizmom, delujejo kot ekipa, zadovoljen gost pa bo najboljša reklama. Opažata, da tujci slabo poznajo Slovenijo; po obisku so običajno presenečeni nad videnim in mnogi se v naslednjih sezonah vra-

čajo. Gostje so običajno pozitivno presenečeni nad našo pogovorno angleščino (v smehu dodata, da je pisna problematična); veliko sprašujejo, tako da si moraš vzeti čas in jih usmerjati. Čeprav pridejo k njima že z izdelanim načrtom, jim ga velikokrat pomagata spremeniti, s čimer svoje bivanje v Sloveniji, kjer je vse »pri roki«, pogosto podaljšajo. Informacije, najsibo v brošurah, napisnih tablah ... so za tujca včasih prezapletene, niso prevedene vsaj v angleščino, potrebovali bi dobre zemljevide. Sicer ju gostje najdejo predvsem preko spleta, najmoč-

nejši »marketing« pa je še vedno »ustno izročilo«. Edina, a zgovorna »frustracija«, ki jo opažata pri svojih gostih, je, da so si za dopust v naših krajih vzeli premalo časa.

Kaj sprašujejo turisti, ki se ustavijo v TIC-ih?

Na treh info točkah postojnskega TIC-a (pri Mercatorju, knjižnici in v Predjambi) postrežejo zaposleni turistom z informacijami o turistični, gostinski in nastanitveni ponudbi v občini ter s promocijskim gradivom tudi iz širšega notranjskega prostora. V treh poletnih mesecih so naštel nekaj več kot 4600 obiskovalcev, največ tujih, ki jih zanima vsemogoče – o peš- in kolesarskih poteh, znamenitostih, kopališčih, ribolovu, čolnarjenju, festivalih, spominkih, nastanitvah, bankomatih, domači hrani ... V. d. direktorice Zavoda Znanje, ki upravlja TIC, Tina Bazjako, je povedala, da še več obiskovalcev pričakujejo prihodnje leto, ko bodo lahko prodajali spominke. Za promocijo skrbijo preko družabnih omrežij, TIC so opremili z ipadom, brezplačnim dostopom do interneta in NFC tehnologijo (s kodo za izmenjavo podatkov). V sklop Zavoda Znanje sodi tudi Notranjski muzej, ki se vključuje v turistično ponudbo občine s predstavljanjem dediščine. Po odprtju nove stalne razstave o krasu februarja letos se je obisk v primerjavi z lanskoletnim povečal. V maju in juniju so muzej obiskovali predvsem šolajoči se in upokojeanci, julija in avgusta posamični obiskovalci, od teh približno 10 odstotkov tujcev – pretežno Italijanov, sledijo Nemci, Angleži in Američani. Medtem ko najdejo Slovenci namig za obisk muzeja v različnih medijih, si tujci pomagajo z informacijami s svetovnega spleta, najdejo pa se tudi takšni, ki si ogledajo muzeje v vseh krajih, ki jih obiščejo.

Besedilo: Mateja Jordan, Tjaša Blaško, Alenka Čuk; fotografije: Tomaž Penko, Tjaša Blaško, Alenka Čuk.

Tudi Hotel Šport je dobro obiskan.

Begunci so nameščeni tudi v Centru za tujce v Postojni

Glede na tok beguncev - po oceni Visokega komisariata Združenih narodov za begunce jih je na balkanski poti v smeri proti srednji Evropi okoli 300.000 - se pričakuje porast beguncev tudi v Sloveniji. Policija je zaradi zanimanja javnosti odprla vrata Centra za tujce v Postojni, sicer ustanove zaprtega tipa, namenjene nastanitvi tujcev, ki so nezakonito v Republiki Sloveniji in so v postopku vračanja v državo izvora oz. državo, iz katere so prišli.

Prvi begunci so začeli prestopati mejo že 17. septembra zvečer (v prvem valu je bilo v Centru za tujce okoli 220 ljudi). Postojnski taborniki ter predstavniki regijske in občinske civilne zaščite so postavili v hangarju ob Centru za tujce začasna ležišča in šotore. Na pomoč so poleg tabornikov priskočili tudi socialna služba in Rdeči križ. Ustanovo je obiskal tudi predsednik države Borut Pahor, ki se je zahvalil državnim organom, nevladnim organizacijam ter prostovoljcem za požrtvovalno delo in pomoč pri reševanju begunske krize.

Kako ste zadovoljni z letošnjo turistično sezono?

Evgen Požar (Turistično društvo Pudgura), Zbirka starega orodja in naprav v kozolcu topljarju, Belsko

Zbirko smo uradno odprli 2013. Da ne bi samevala, smo člani društva leta 2014 izmenično dežurali; poleti smo zaposlili študente, a je bil odziv obiskovalcev kljub simbolični vstopnini slab. Društvo želi zainteresirati publiko predstavitvi predvsem vedenje o življenju in delu na vasi nekoč ter običajih, ki so jih negovali naši predniki; trženje zbirke ni prioriteta, zato računamo v letošnjem letu bolj na ciljane skupine. Drugače je z obiskom naših tradicionalnih prireditelj: Gozdar - kmet nekoč in danes, Gobarska razstava in jesen v Pudguri ter druge - ki jih poleg domačinov že dobro poznajo široko po Sloveniji.

Nada in Anton Šefic, Apartma Šefic, Liplje

S sezono, ki se počasi zaključuje - apartma oddajava le tri mesece, že v septembru so gostje redki - sva zadovoljna. S to dejavnostjo se ukvarjava slabih deset let, najini gostje pa so izključno tujci. Prihajajo s celega sveta, ostanejo od 3 do 7 dni, najdejo nas večinoma preko svetovnega spleta, preko rezervacijskega sistema Booking.com, bistveno manj preko SloveniaHolidays, saj je postopek prijave tam zapleten in za potencialnega gosta neprivlačen. Najboljša reklama pa je zadovoljen gost, ki dobro izkušnjo deli s prijatelji. Gostom svetujemo, kam na izlet v okolico, po Sloveniji in celo preko meje, saj je naša lokacija odlična. In vedno znova so nad našo Slovenijo očarani.

Mirjam Pavlin, Penzion & Wellness Mirjam

Letos je bila dokaj dobra sezona, boljše kot lani, verjetno tudi zaradi vremena. Presenečeni smo bili nad visokim obiskom Francozov; po spremljanju statistike je bilo kar tretjina gostov iz Francije. Mor-da se bolj odločajo ostati v Evropi zaradi razmer v državah, kot so Tunizija, Egipt ... To so po navadi tranzitni gostje, ki se pri nas ustavijo na poti na Hrvaško. Res pa je, da je bilo v glavni sezoni, posebnost v avgustu, več takšnih, ki so ostali za dalj časa, in ne le en dan. Poleg tega je zelo malo naključnih gostov; vsi imajo vse načrtovano vnaprej prek spletnih bookingov.

Robert Čebokelj, Avio pub Postojna, Turistična agencija Four Seasons

Letošnja sezona je bila dobra. Vsako leto zaznavamo konstantno rast turizma, sploh v gostinstvu. Spreminja se struktura gostov - letos je bil porast Francozov in Špancev, vračajo pa se tudi Čehi in Poljaki, ki so se prej manj zadrževali tod. Sezona se tudi nekoliko podaljšuje in začenja prej, je pa to precej odvisno od vremena. Tudi po izkušnjah naše turistične agencije, kjer delamo v glavnem s tujimi gosti, lahko rečem, da povpraševanje vse-kakor obstaja. Raslo bi še bolj, če bi imeli lokalni ponudniki bolj izdelane produkte. Še vedno smo premalo povezani.

David Čuk, Gostilna Čuk:

Turistično sezono ocenjujem kot prav dobro, brez presežkov. Pozna se vpliv tranzita, ki poteka skozi Postojno, ter obiska Postojnske jame in Predjamskega gradu. V porastu je obisk gostov, ki prenočijo v Postojni in se ob tej priložnosti tudi zahvaljujem vsem, ki so priporočili našo gostilno. Z direktorjem Postojnske jame bi se strinjal v eni točki, da gre mimo nas 600 000 gostov, in naša naloga je, da jih zadržimo s svojo ponudbo. Prav v tem segmentu je narejena premalo, predvsem na skupnem in individualnem marketingu. Prostora za napredek je veliko, saj imamo dober potencial, ampak gosta si moramo deliti skupaj, vključno s Postojnsko jamo. V naši gostilni namenjam veliko pozornosti domačemu in stalnemu gostu, ta usmeritev je za nas zelo pomembna.

Katja in Darko Sanabor, Sodobajalstvo, Prestranek

Sodobajalca sva že 28 let; veliko najinih gostov je stalnih, mnogi se vsa ta leta vračajo. Medtem ko so bili v preteklih sezonah bolj prehodni gostje, ostajajo sedaj pri nas tudi po nekaj dni. Prihajajo resnično s celega sveta, namestitvev pa rezervirajo izključno preko svetovne agencije Booking.com. Letošnja sezona je bila zelo dobra. Gostje iz Izraela recimo, teh je kar veliko, ostanejo po nekaj dni in imajo dopust v naših krajih načrtovan, ostali pa velikokrat povprašajo za nasvet. »Popravili« so se Italijani, ki zadnje čase prihajajo že za veliko noč.

V državi so za ravnanje z begunci določeni postopki. Ob vstopu v Slovenijo jih ustavijo policisti in preverijo dokumente. Če imajo vse potrebno, lahko nadaljujejo pot, sicer jih napotijo v enega od šestih sprejemnih centrov, kjer jih evidentirajo in registrirajo, nato pa usmerijo dalje, odvisno od ugotovljenega statusa. Begunce, ki zaprosijo za azil, napotijo v enega od namestitvenih centrov, ostale pa v centre za tujce, kjer čakajo na izročitev državi, od koder so prišli. Tako deluje tudi postojnski center. Če jih v države, od koder so prišli, ni mogoče vrniti, lahko ostanejo v Sloveniji.

Alenka Furlan Čadež

Rdeči križ Slovenije – Območno združenje Postojna-Pivka obvešča, da poteka na sedežu združenja intenzivno **zbiranje materialne pomoči za begunce**, odprto v času delovnika in v času dežurstva **od ponedeljka do petka od 15.00 do 17.00**. Prinesete lahko konzervirano hrano (brez svinjskega mesa), žitne ali vitaminske ploščice za otroke, higienske pripomočke (milo, zobno pasto, zobne ščetke, brisače, higienske vložke, plenice za otroke, vlažilne in čistilne robčke), odeje, manjše šotore, spalne vreče, ležalne podloge, nahrbtnike, igrače za otroke (plišaste igrače, žoge ipd.). Med oblačili so najbolj zaželeni spodnje perilo, nogavice in jesenske jakne.

Mednarodna vaja se je začela s priložnostno slovesnostjo v središču Postojne.

»Takojšen odgovor 2015« z udeležbo devetih držav

9. septembra se je s priložnostno slovesnostjo na Titovem trgu v Postojni začela letošnja osrednja vaja Slovenske vojske (SV) "Takojšen odgovor 2015". Do 22. septembra je računalniško podprt del vaje potekal še na Hrvaškem in v Nemčiji, terensko usposabljanje pa na osrednjem vadišču SV; na Bilah so priredili tudi dan odprtih vrat. Nosilec vaje, na kateri se je usposabljal več kot 1.800 udeležencev, je bilo poveljstvo ameriške kopenske vojske v Evropi. Ogledala sta si jo tudi ministrica za obrambo Andreja Katič in predsednik republike Borut Pahor.

Zbrane udeležence - poleg organizatork Slovenije, ZDA in Hrvaške še udeležence iz Albanije, Črne gore, s Kosova, iz Makedonije in Velike Britanije - je nagovoril župan Igor Marentič in jim zaželel varno delo, domačine pa pozval k iskanju čim bolj učinkovitih načinov sodelovanja z vojsko. »S partnerstvom večamo povezljivost in krepimo stabilnost tudi v širši regiji. Za vse pomeni to nedvomno velik logistični in organizacijski izziv. A učenje in usposabljanje ostajata del naše dnevne rutine vse do visoke usposobljenosti, izurjenosti,« je poudaril poveljnik 1. brigade Slovenske vojske in slovenski vodja vaje brigadir Roman Urbanč.

Slovesnost v središču mesta je naletela na mešane občutke občanov. Pogajanja med Občino Postojna in ministrstvom za obrambo glede neizplačanih odškodnin za uporabo vadišča na Počku še niso zaključena. Na ustavnem sodišču so vložene tri ustavne presoje zoper sprejet državni prostorski načrt, trn v peti prebivalcev pa so tudi morebitni neželeni vplivi na okolje in zdravje ljudi. Nekdanja občinska pogajalka Margareta Srebotnjak Borsellino je za medije izjavila, da pošilja Občina s slovesnostjo v središču mesta ustavnemu sodišču napačna sporočila.

Postojnski župan Igor Marentič je povedal, da je s tem ponudil možnost dodatnega zasluzka gostincem in turističnim delavcem. V prihodnje naj bi bilo na Počku več računalniško podprtega usposabljanja in manj bojnega udejstvovanja, ki bi ga lahko izvajali na drugih vadiščih na Hrvaškem in Madžarskem. Na temo rezultatov pogajanja z ministrstvom za obrambo pa je župan napovedal tiskovno konferenco v oktobru.

Besedilo: Alenka Furlan Čadež; fotografija: Foto Atelje Postojna.

Kohezijski denar za boljšo oskrbo z vodo

Vladna služba za razvoj in kohezijsko politiko je avgusta sprejela odločitev o finančni podpori projekta »Oskrba s pitno vodo v porečju Ljubljanice – 1. sklop« na območju občin Postojna in Pivka. Projekt je vreden 34,8 milijona evrov, od česar prispeva kohezijski sklad 21,8 milijona. Javno naročilo je razdeljeno v tri sklope, ki obsegajo preno-vodarne v Malnih ter rekonstrukcijo cevovodov v občinah Postojna in Pivka.

Do leta 2017 bodo uredili primarno omrežje Postojna–Pivka, vodarni Malni in Korotan ter transportni cevovod in razdelilno omrežje v Petelinjah. Vodarno bodo nadgradili z ultrafiltracijo in ogljenimi filtri, s čimer bodo nadomestili siceršnjo uporabo klora. Sedanji vodovodni sistem je dotrajan in beleži tudi 50 % izgube.

Spominska slovesnost na Mačkovcu je poklon herojstvu in humanosti.

Veličina človečnosti - spominska slovesnost na Mačkovcu

Vsaki pet let se na Mačkovcu pri Postojni s spominsko slovesnostjo domačini in gostujoči udeleženci poklonijo spominu na prenos 95 ranjencev iz primorskih in gorenjskih bolnišnic na Notranjsko. Odvijal se je v noči z 18. na 19. avgust leta 1944. Proslava na prvo septembrsko nedeljo je letos obeležila 71. obletnico evakuacije.

To tvegano dejanje se je zapisalo v zgodovino druge svetovne vojne kot eno najhumannejših in najpogumnejših, saj so takrat prenesli ranjence čez močno varovano cesto in železniško progo. Ranjenci so prihajali predvsem iz bolnic Franja in Pavla, pot pa so nadaljevali do zasilnih letališč in nato proti Italiji na nadaljnje zdravljenje. Spominsko slovesnost v čast in spomin na herojstvo partizanov, ki sta jo organizirala Občina Postojna in Območno združenje borcev za vrednote NOB Postojna, je zapolnil bogat program. V uvodnem nagovoru sta zbrane najprej pozdravila Jerko Čehovin, predsednik ZZV NOB Postojna, in župan Občine Postojna Igor Marentič. Poudarila sta zgodovinski in humani pomen dogodka. Slavnostna govornica je bila dr. Karmen Pahor, ki je osvetlila potek dogodka in takrat uspešno organiziranega zdravstva z besedami: »Partizanska vojska je imela odlično organizirano saniteto, sanitetne postojanke in skrite bolnišnice, ki so nudile zdravniško oskrbo ranjenecem in invalidom tudi med najhujšimi čistkami. Prenos ranjencev najbolj verodostojno prikazuje in poudarja vrednote narodnoosvobodilne vojne – človečnost, humanost, srčnost, tovarištvo, sočutnost, vztrajnost, požrtvovalnost, solidarnost, svobodoljubnost, domoljubje in pogum. In prav iz zgodovinskega spomina pogumnega upora partizanskih borcev smo Slovenci črpali moč, da smo se v 90 letih prejšnjega stoletja iz naroda, ki so ga družili skupna zgodovina, kultura, jezik, tradicija, narodno ozemlje in gospodarska enotnost, razvili v nacijo in si izborili svojo državo, samostojno Republiko Slovenijo«. Sicer pa se je v sklepnem delu dotaknila tudi problematike današnjega sveta, begunske krize.

V kulturnem programu, v katerem sta se prepletali beseda in glasba, so nastopili: Pihalni orkester Divača, Moški pevski zbor Tabor Lokev, Ženski pevski zbor »Vanda Križaj«, Orehek ter recitator in povezovalc prireditve Igor Rojc. Ob zaključku slovesnosti so k spomeniku na Mačkovcu položili vence.

Besedilo: Polona Škodič; fotografija: Foto Atelje Postojna.

Najprej bodo zgradili povezavo od vodarne do glavnega vodohrama na Soviču in nadaljevali izgradnjo proti novemu zbiralniku v Zalogu, kamor bodo pripeljali novo povezavo iz vodarne Korotan, ki bo skupaj z nanoškimi vodnimi viri del sistema vodooskrbe. Korotan bo rezervni vodni vir, ki ga Postojna sedaj nima. Sredi meseca septembra pa je vladna služba izdala še odločitev o podpori za naložbo »Oskrba s pitno vodo v porečju Ljubljanice – 2. sklop«, ki bo na območju občin Brezovica, Log-Dragomer, Logatec, Postojna in Škofljica zagotovila varno in zdravo oskrbo s pitno vodo. Za projekt v vrednosti 10,7 milijona evrov bo Evropska unija iz kohezijskega sklada prispevala 6,2 milijona evrov. Namenjen pa bo nadgradnji vodovodnih sistemov.

Alenka Furlan Čadež

ZA dokapitalizacijo družbe Postojna turizem

2. izredna seja občine Postojna se je zaključila z izglasovanjem (11 : 10) proceduralnim predlogom Zvoneta Černača (SDS), naj se seja prekine do izvedbe skupščine Postojnska jama, d. d. Župan Igor Marentič je svetnike seznanil z odstopom svetnice Tanje Jordan (Mi znamo), glede na odstop SMC in podžupana Branka Milharčiča iz koalicije pa je napovedal imenovanje novega podžupana.

Izredno sejo je zahtevalo osem svetnikov kot odgovor na preklicano dopisno sejo, na kateri je župan predlagal glasovanje o dokapitalizaciji družbe Postojna turizem. Kot je pojasnil župan, je pred dopisno sejo povabil vodje svetniških skupin na posvet, ki se ga večina ni udeležila. "Ker je šlo za nujno zadevo (banka je namreč zahtevala izplačilo anuitete do 31. 8. 2015), sem mislil, da boste svetniki potrdili dokapitalizacijo, ki je bila napovedana že v letu 2010," je dejal župan. O usodi družbe Postojna turizem pa bi odločali na redni seji septembra, ker je to po besedah župana vprašanje, ki zahteva več razprave in več razmisleka.

S proceduralnimi predlogi Zvoneta Černača in opozicijskih svetnikov so z večino glasov obravnavo uresničevanja priporočil Računskega sodišča glede družbe Postojna turizem uvrstili v prvo

točko dnevnega reda pred županovim predlogom o dokapitalizaciji družbe Postojna turizem. Slednji zaradi prekinitve seje ni bil obravnavan, čeprav so v razpravi opozorili, da je grožnja resna, saj je nad delnicami Postojnske jame vknjižena hipoteka, torej bi jih banka lahko prodala.

V okviru Černačevega svežnja predlogov so svetniki potrdili sklep, po katerem bi občina Postojna preko pooblaščenega predstavnika na skupščini Postojnska jama, d. d. zamenjala Teodorja Kocmana z Mihaelom Gajstrom in predlagala delitev dobička v višini, ki ne bi ogrozila razvojnih načrtov Postojnske jame in bi se v celoti namenila za poplačilo posojil družbe Postojna turizem. Župan je zadržal izvajanje sklepa, ker naj bi bil deloma nezakonit, deloma pa neizvršljiv. "Občina Postojna nima svojega predstavnika na skupščini družbe Postojnska jama, d. d. Delničar družbe je namreč družba Postojna turizem, d. o. o., ki jo na skupščini zastopa zakoniti zastopnik ali oseba, ki jo je družba pooblastila. Poslovodja družbe pa njene posle vodi na lastno odgovornost in ni dolžan upoštevati navodil družbenika oziroma skupščine družbenikov," pojasnjuje župan v sporočilu svetnikom. Rok za dopolnitev dnevnega reda na skupščini je sedem dni po sklicu, in je potekel 20. avgusta, zato tudi

ni mogoče predlagati točke, ki bi omogočala imenovanje novega člana upravnega odbora, je sporočil in dodal, da predlog glede delitve dobička ni dovolj določen, saj iz razprave ni razvidno, kakšen delež dobička družbe Postojnska jama, d. d. iz leta 2014 naj bi predlagal predstavnik Postojna turizem, d. o. o. za delitev v obliki dividend.

Svetniki so sprejeli tudi sklep, po katerem naj bi župan prenehal naročati storitve pri družbi Postojna turizem in do 30. septembra poskrbel, da od 1. oktobra stroški družbe ne bodo presežali stroškov družbe v letu 2014. Tudi ta sklep je nezakonit, pojasnjujejo na Občini, saj je izvrševanje sprejetega proračuna v izključni pristojnosti župana. "Poleg tega bi bila splošna prepoved poslovanja s točno določenim gospodarskim subjektom v nasprotju s številnimi drugimi zakonskimi določbami, tudi s 74. členom Ustave Republike Slovenije, ki zagotavlja svobodno gospodarsko pobudo," so utemeljili. Sklep je neizvršljiv v delu, ki županu nalaga znižanje stroškov družbe na nivo stroškov iz leta 2014, pojasnjujejo na Občini. Tudi v primeru takojšnjega začetka likvidacijskega postopka bodo družbi nastali stroški, ki bodo precej višji, kot je bil strošek poslovanja družbe v preteklih letih. Poleg tega ima družba pogodbene obveznosti, ki jih mora izvršiti in bodo stroški nastajali tudi po 1. oktobru. O obeh navedenih sklepih naj bi ponovno odločali na prvi naslednji seji.

Svetniki so iz omenjenega svežnja sprejeli tudi sklep, da župan na prvi redni seji seznanil občinski svet z vrnitvijo naziva častni meščan dr. Mihaela Gajstru, ki je vrnil naziv, potem ko so ga odpoklicali z mesta člana upravnega odbora Postojnska jama, d. d.

22. septembra so nadaljevali 2. izredno sejo in soglasno sprejeli sklepa o dokapitalizaciji družbe Postojna turizem ter rebalansu proračuna, s katerima bodo zagotovili sredstva za poplačilo zapadlega dela obroka posojila za nakup 25,1 odstotka delnic Postojnska jama, d. d.. Župan Igor Marentič je sicer predlagal dokapitalizacijo v višini 110.000 evrov, a občinski svet s tem predlogom ni soglašal, ampak je odobril županu, da lahko poveča osnovni kapital družbe Postojna turizem z enim denarnim vložkom v vrednosti 26.000 evrov. Tako bo osnovni kapital družbe po povečanju znašal 4.039.429 evrov.

Svetniki so se istega dne sešli tudi na 3. izredni seji, ki jo je zahtevalo sedem opozicijskih svetnikov; želeli so se seznaniti z razvojnimi programi in usmeritvami občine Postojna. Od župana so pričakovali predstavitev strateškega programa VISOP, direktor RRA Zeleni Kras Boštjan Požar pa naj bi predstavil regionalni razvojni program in delo agencije. Seja je bila zaradi nesklepčnosti prekinjena. Več o nadaljevanju v prihodnji številki Prepiha.

Alenka Furlan Čadež

Minimalna zakonska dividenda ni dovolj za poplačilo zapadlega obroka kredita

Na skupščini družbe Postojnska jama, ki je bila 14. septembra za zaprtimi vrati, delničarja nista bila enotna glede delitve bilančnega dobička. Skupščina delničarjev je potrdila predlog večinskega lastnika Batagel & Co. za izplačilo dividende v višini 56.856,67 evra (0,17 evra bruto za delnico), čeprav je občinsko podjetje Postojna turizem, d. o. o. predlagalo izplačilo zneska v višini 752.000 evrov, dogovorjenega, po besedah Teodorja Kocmana, direktorja podjetja Postojna turizem, z večinskim delničarjem še pred juljsko skupščino. Postojna turizem bo prejela le 15.000 evrov dividende, kar pa ne zadostuje za poplačilo avgusta zapadlega obroka posojila za nakup delnic Postojnske jame. Predlog manjšinskega delničarja o razveljavitvi sklepa o pooblastilu upravnemu odboru za odkup lastnih delnic ni bil sprejet.

Razlog za izplačilo zgolj zakonsko obvezne dividende naj bi bile naložbe v obnovo hotela Jama v višini 5 milijonov evrov, je po skupščini povedal odvetnik občinskega podjetja Matjaž Jan in ocenil, da bi družba lahko delila bistveno večji dobiček. Ker podjetju Postojna turizem ni uspelo razveljaviti sklepa o odkupu lastnih delnic, bodo odgovor poiskali na sodišču, je napovedal Jan. Umaknili pa bodo izpodbojno tožbo na sklep zadnje skupščine, da dobiček ostane v celoti nerazporejen.

Po skupščini predsednik upravnega odbora Postojnske jame Marjan Batagelj ni želel dati izjav, predstavnik občinske družbe Teodor Kocman pa je povedal, da bi večinski lastnik Batagel & Co. »z odkupom lastnih delnic lahko izčrpal podjetje oziroma ga likvidnostno oslabil za 3,2 milijona evrov«.

S sklepom o odkupu lastnih delnic bi bilo po mnenju zastopnikov občinskega podjetja to oškodovano, saj bi njihov lastniški delež padel pod 25 odstotkov. S tem bi izgubili možnost vplivanja na odločitve, kot sta sprememba statuta družbe ali odpoklic članov upravnega odbora, zato bo tudi ta zaplet dobil epilog na sodišču.

Pred časom je v pismu medijem predsednik upravnega odbora Postojnska jama, d. d. Marjan Batagelj zapisal, da je "eno od glavnih načel delovanja delniške družbe tudi enakopravna obravnava vseh delničarjev (221. člen ZGD-1), in to določilo mora upravni odbor družbe upoštevati. Zato tudi ni jasno, od kod bojazen manjšinskega delničarja in Občine Postojna, da želim s skladom lastnih delnic družbo izčrpati ali prevzeti in da bi bila samo delničar družba Batagel & Co. udeležena pri prodaji svojih delnic družbi Postojnska jama. To tudi ni logično, saj lahko sklad lastnih delnic predstavlja 10 % vseh delnic družbe, pa še te lahko družba izplača samo, če oblikuje rezerve za nakup lastnih delnic, ki se ga oblikuje predvsem iz prenesenih dobičkov in dobičkov tekočega leta. Pri tem pa družba za nakup lastnih delnic ne sme najemati kreditov. Povsem jasno je, da če bi se upravni odbor odločil na podlagi pooblastila skupščine izvesti nakup lastnih delnic, bi moral obema delničarjema ponuditi v odkup njihove delnice v enakem sorazmerju, kot sta udeležena v osnovnem kapitalu družbe. Tako je povsem nemogoče, da bi pri prodaji svojih delnic lahko sodeloval samo en delničar. Predvsem pa bi poudaril, da upravni odbor kljub temu, da je imel že zadnja tri leta pooblastilo za nakup lastnih delnic in kljub sprejetemu sklepu iz julija meseca letos, ni naredil nobene poteze v smeri pridobivanja lastnih delnic družbe."

Alenka Furlan Čadež

Bukovje

Naključje? Ne, prej srečanje na pravem mestu, ob pravem času in s pravo osebo – s sošolko Fanči Martinovo iz Bukovja. Še preden sva se pozdravili, je vzklila: »Ne boš verjela, ampak prav danes sem mislila nate, ker sem se spomnila, da si bila v naši vasi pred natančno dvanajstimi leti. Se spomniš?«

»Seveda se, ampak Fanči, povedati ti moram, da se najbolj spomnim napisa na tvoji majici, ki ga znam še danes na pamet: $2 \text{ na kvadrat} + 100 - 59 + 6 - 11 + (10 \times 2) =$ vse najboljše. Je točno?« »O, pa še kako in bil bi že skrajni čas, da se še enkrat oglašiš, kajti marsikaj

Bukovje, z Dušanom Kidričem, ki mi je z veseljem in ponosom povedal, da so leta 2009 slovesno odprli preurejeno cesto iz smeri Vrhev in skozi del vasi ter uredili pločnik, stranske ulice, »škarpe« in razsvetljavo. Čez dve leti so sredi vasi uredili tudi avtobusno

Velik izziv v prihodnosti je prav tako ureditev čistilnih naprav za te vode. Ne nazadnje bi si želeli čim prej zgraditi kulturni dom oziroma športno-kulturni center in spremljajoče infrastrukture za potrebe Krajevne skupnosti Bukovje ter urediti parkirišča ne samo ob igrišču, ampak tudi za potrebe Predjame. Bukovje je namreč središče Krajevne skupnosti.«

Učne poti od izvira do izvira

Pred vasjo smo opazili tudi pano, ki opozarja na vodne vire tega območja. Anton Marušič nam je o tem povedal, da so uspeli pripraviti in uresničiti projekt »Učne poti od izvira do izvira« oziroma obnovo vodnih virov. »Vodnih virov je namreč sedem. Izvir Mrzlek pri Bukovju je izrednega pomena, ker natančno priča o ljudskem stavbarstvu. Izvir je ohranjen zelo dobro, prav tako kamnita cisterna, ki je pokrita s kamnitim obokom. Obnova vseh sedmih vodnih virov bi bila v Pudguri lahko dodatna turistična ponudba kot tudi vzgojno-poučna destinacija.«

Bukovje je dokaj staro naselje

To dokazuje zapis iz leta 1275. Tedaj se je imenovalo Pouch. Naslednji zapis sega v leto 1378, ko je gospod Friderik Mengeški za 3.600 goldinarjev prodal vasi Zagon, Belsko in Bukovje Albertu in Leopoldu Habsburškima. Konec osemnajstega stoletja pa že zasledimo ime Bukovje, ki je izpeljano iz pradedniške oblike bukov z obrazilom –je, pomeni pa območje, kjer so bukke. Na Slovenskem je še šest krajev s tem imenom kot tudi na avstrijskem Koroškem in na območju goriškega zamejstva. Bukovje je spadalo vse do leta 1901

pod občino Hrenovice. V tem letu je Franc Jožef II. podpisal dekret o ustanovitvi občine Bukovje, v katero sta bili vključeni še vasi Gorenje in Predjama. Občina je delovala do leta 1943, ko so jo oblasti prenesle v Postojno. Na sodišče so hodili Bukovci v Senožeče, sedež »žandarmerije« zanje pa je

Andrej Lončarjev je obujal spomine na nekdanje družabno življenje v vasi.

Lepo urejena okolica izvira Mrzlek priča o našem ljudskem stavbarstvu.

novega boš videla in slišala.« Povabila sem se močno razveselila in že naslednji dan obiskala Bukovje. Prav na začetku vasi sem opazila prikupno znamenje, ki z napisom »Dobrodošli v našem kraju« prijazno pozdravi obiskovalce.

Nove pridobitve in novi načrti

Središče vasi me je zelo presenetilo. To je povsem drugačno Bukovje, zato sem se najprej srečala s predsednikom Krajevne skupnosti

postajališče, ki ga prej sploh ni bilo. »Še leto prej smo dobili optično omrežje. Leta 2012 smo obnovili obe kapelici – Martinovo in Slugovo. Preteklo leto smo obnovili športno igrišče in ga tudi razsvetlili, letos pa smo ob njem postavili še leseno brunarico ter uredili vodno in električno napeljavo. Seveda imamo še veliko načrtov. Najprej bi radi dokončali še ureditev ceste od središča vasi proti trgovini in proti Belskemu po Bukovski grapi. Potrebno bo urediti tudi odplako fekalnih voda.

bil v Šmihelu pod Nanosom. Pod cerkveno upravo je bilo Bukovje najprej vključeno v hrenoviško faro, po ustanovitvi fare v Studenem je vključeno vanjo. Svojce pokopavajo v Predjami in v Belskem.

Cvetoči časi furmanstva so pustili svoj pečat

»Bukovje je bilo že od samega začetka središče tega območja tudi zato, ker je pravo cestno križišče. Od tu peljejo ceste kar v pet

Z urejeno cesto in ostalo infrastrukturo je Bukovje dobilo lično središče.

smeri. V času furmanstva sta bili gostilni pri Slugovih in pri Janezu Dolinarju. Imeli smo tudi kovača pri Kovačevih in pri njih tudi žnidarja, pri Lončarjevih je delal čevljar, najbolj znana pa je bila babica Frančiška Tonkovič. Skoraj v vsaki hiši je bil gozdar ali sekač ali furman. Tudi danes imamo trgovino pri Felicetu in gostilno pri Šorlitovih. Še vedno imamo šolo, ki »diha« z vasjo, in kar osemindvajset otrok, ki še niso stari deset let,« so z navdušenjem pripovedovale Gabrijela Bajčeva, Tončka Pavlina in Milka Mrtnjačeva.

»Ne smemo pozabiti, da smo imeli tudi vrtec. Danes je to podirajoča se hiša na začetku vasi iz smeri Vrhev. V njej je stanovala tudi babica, ki je vso domačijo podarila cerkvi, da je sedaj njena last. V tej hiši je bil tudi Dopolavoro,« so še povedale. Območje te hiše bi bilo

res potrebno urediti oziroma ruševine sanirati in očistiti okolico, kajti vasi daje slab videz tudi zato, ker je sicer lepo urejena. Domačini skrbijo za čisto okolje, skoraj vsako hišo krasi raznovrstno cvetje.

Spomini še živijo

»Oh, a veste, da imamo ob šoli tudi Kulturni dom? V njem je bila v tem koncu Pudgure postavljena prva televizija, ki smo jo hodili gledat, pa ne samo Bukovčani. Prihajali so iz Gorenj, Predjame in Belskega. Kulturno življenje je bilo zelo bogato: imeli smo moški pevski zbor in igralsko skupino, ki jo je vodila Irena Gabrenja. Tu so nastopale tudi umetniške skupine iz drugih krajev. V domu smo imeli kuharske in šiviljske tečaje, tam smo tudi plesali. Žal je kulturno življenje močno zamrlo. Še

dobro, da imamo šolo, tako nam otroci pripravijo kakšno proslavo,« so obujale spomine zgovorne Bukovčanke in mi povedale še to, da so bile družine včasih veliko večje, tudi več kot dvanajst jih je bilo pri hiši. Samo s kmetovanjem se niso

da je bilo včasih zelo zabavno za pusta. »Tedaj je plesalo staro in mlado. Pa ne samo za pusta, tudi na 'tolsto' nedeljo. Mladi smo vsako nedeljo hodili plesat v Gorenje ali v Predjamo. Zbrali smo se sredi vasi in se dogovorili, kdo bo šel v katero hišo po »punco.« Najprej se je bilo namreč potrebno pogovoriti z njihovimi starši. Mladost je bila včasih veliko večja norost. Marsikatero smo »ušpičili.« Včasih smo prevrnili voz sena pred hišnimi vrati, podrli marsikatero leseno stranišče, na štrbunk' ...«.

Priložnosti v turizmu

Bernard Lampe je naše srečanje zaključil z besedami: »Danes je življenje zelo zelo drugačno. Skozi Bukovje gre na dan tudi več tisoč turistov, veliko avtobusov in morda bi morali prav v tem poiskati izziv za razvoj obrti kot dopolnilne dejavnosti, izziv za razvoj turizma in turistične ponudbe. Letos so pri Lončarjevih začeli oddajati prenočišča in začetek je obetaven. Tudi Društvo Kašča lahko opravi na tem

Na ureditev čaka še ulica, ki vodi proti vaški trgovini.

mogli preživljati, zato so moški hodili tudi po dve uri »k nogam« v nanoške gozdove in v Hrušico. Pri kmečkih delih so si vaščani med seboj pomagali, predvsem ob žetvah in košnji. Pomagat so pri-

področju velik korak. Društvo smo ustanovili, da bi se domačini začeli zavedati, kakšna priložnost je turizem, ki ga je potrebno tržiti. V ta namen smo na parkirišču pred Predjamskim gradom postavili Era-

Skozi Bukovje gre na dan tudi več tisoč turistov in morda bi morali prav v tem poiskati izziv za razvoj obrti kot dopolnilne dejavnosti.

šli tudi vsi člani revnejših družin in za plačilo dobili gnoj, mleko, mernik žita, jajca ... me gospodinjje pa smo pripravljale za delavce najprej »fruštek« (običajno so bili to žganci z ocvirki), nato je prišla na vrsto malica (zlasti krompir v zelnici) in že je bilo potrebno pripraviti kosilo, zatem še popoldansko malico. Tako smo morale po štirikrat na dan nositi jerbasa na glavi tudi tričetrt ure daleč.

zmovo tržnico oziroma leseno hiško, v kateri prodajamo spominke, ki jih izdelujejo ljudje sami. Sedemkrat na leto predstavimo pred gradom zgodbo Erazma Predjamskega. Izdelali smo tudi katapult, s katerim prikazujemo napad na grad. To so prvi koraki in upamo, da jih bomo naredili še več.«

Prepričani smo, da jim bo uspelo.

Besedilo: Gabriela Brovč; fotografije: Foto Atelje Postojna

Andrej Lončarjev pa je povedal,

Društvo kašča v Predjami večkrat uprizori zgodbo Erazma Predjamskega.

Nova direktorica Zavoda Znanje je Vladka Krese.

Zavod Znanje ima novo direktorico

Zavod Znanje Postojna je dobil novo direktorico. Prihodnjih pet let ga bo vodila Vladka Krese, diplomirana ekonomistka, ki je na tem mestu zamenjala dosedanjo vršilko dolžnosti Tino Bazjako. »Prepričala je s svojim programom, ki je močno izstopal med ostalimi,« pravijo na Občini in zavračajo namigovanja, da gre za še eno kadrovanje v okviru liste Mi-znamo. Kresetova je namreč partnerka enega od članov liste, stalno prebivališče ima v Postojni od lanskega avgusta. Za mesto direktorja Zavoda so se sicer potegovali štiri kandidati oz. kandidatke.

Predsednik sveta zavoda Boštjan Udovič poudarja, da ni bilo dileme. Čeprav je svet Zavoda pristojen k imenovanju direktorja le za podajanje mnenja, je tokrat tudi soglasno potrdil, da je program Vladke Krese najboljši. »Kot strokovni organ smo se nato odločili, da naredimo korak več in županu povemo, kdo od kandidatov nas je najbolj prepričal.« Pozitivno mnenje so dobili sicer vsi štiri kandidati, ki so izpolnjevali pogoje.

Župana Igorja Marentiča, ki je imel pri imenovanju zadnjo besedo, je kandidatka prepričala predvsem s tem, da je v programu strokovno in obširno podprla vse štiri stebre Zavoda. Od nje pa pričakuje predvsem aktivnosti pri razvoju novih turističnih vsebin. V okviru zavoda delujejo trenutno sicer tri organizacijske enote, poleg Ljudske univerze in Notranjskega muzeja še Kulturni dom, pridružuje pa se jim tudi Športna zveza Postojna. »S predstavljenim programom dela in razvojno vizijo bom Zavod Znanje usmerila v intenzivno sodelovanje in aktivno partnersko povezovanje z različnimi subjekti ter tako dejavnosti zavoda razvijala na način, da postane vodilni ponudnik in koordinator znanj in storitev, s čimer bo tvorno usmerjal in soustvarjal razvojno politiko regije na področjih kulture, izobraževanja, turizma, podjetništva, in športa,« napoveduje med drugim v svojem programu Vladka Krese.

Besedilo: Mateja Jordan; fotografija: Valter Leban

V Postojni se šola več kot 1200 dijakov

Srednjo gozdarsko in lesarsko šolo Postojna obiskuje v novem šolskem letu skupaj 467 dijakin in dijakov, od tega 120 »prvošolcev«. Med prvimi letniki je najštevilčnejši razred gozdarskih tehnikov s 30 dijaki, med katerimi je letos po dolgem času spet eno dekle. V oddelku tehnika zdravstvene nege pa prednjačijo dekleta, saj je od 29 vpisanih samo ena četrtnina fantov. Vpisali so tudi 27 bodočih gozdarjev in 28 bolničarjev – negovalcev, v razredu mizarjev pa sedi le 6 dijakov.

V letošnjem šolskem letu bo bivalo v Dijaškem domu 92 dijakov, 30 se jih je vpisalo prvič. V študentskem delu doma pa pričakujejo podoben vpis kot preteklo šolsko leto, med 20 in 25 študentk in študentov.

V programih Srednje šole Postojna na Šolskem centru se bo letos izobraževalo skupaj 790 dijakov, od teh 170 na dislocirani enoti v Ilirski Bistrici. V prve letnike je vpisanih skupno okrog 220 dijakov. V dveh gimnazijskih oddelkih v Postojni je skupaj 59 dijakov, 29 pa jih napolnjuje en

Zavetišče za izgubljene in zapuščene živali zaenkrat na Obali

Postojna je ostala z 21. septembrom brez Zavetišča za živali, saj se je takrat iztekla pogodba med Občino in podjetjem Butinar, d. o. o., veterinarske storitve, ki je v prostorih Klinike za živali odprlo zavetišče pred tremi leti. Občina je doslej namenjala za oskrbo zapuščenih živali okoli 18 tisoč evrov letno, z novimi pogoji, ki jih je postavil lastnik, pa bi se ta vsota kar podvojila. Zato so že poiskali ugodnejšo rešitev. Zapuščene in izgubljene živali bodo potem, ko jih bodo oskrbeli na Veterinarski postaji, vrnili v okolje ali odpeljali v Zavetišče Obala, kjer bodo počakale na (novega) lastnika. Računajo tudi na sodelovanje z Medobčinskim inšpektoratom in redarstvom (MIR) ter Društvom za zaščito živali Postojna. Pogodba z obalnim zavetiščem naj bi bila le začasna, saj resno razmišljajo tudi o lastnem zavetišču, morda v sodelovanju s sosednjimi občinami. Tudi te so namreč ostale brez pogodbe s podjetjem Butinar.

Klice zaskrbljenih občanov so v minulih dneh sprejemali tudi v Društvu za zaščito živali Postojna, saj nekateri, kot ugotavlja **predsednica Silva Bajc**, enačijo društvo in zavetišče. »Na začetku smo sicer intenzivneje sodelovali z zavetiščem, v zadnjem času pa smo članice pomagale v glavnem pri širjenju informacij o izgubljenih oziroma najdenih živalih, peljale včasih na sprehod kakšnega kužka, sofinancirale stroške posegov in občasno nudile začasno skrbništvo živali,« pojasnjuje Silva Bajc. Društvo je namreč združenje prostovoljk, ki z zavetiščem nima neposredne zveze in se financira pretežno iz lastnih sredstev.

Lastnik zavetišča pa je z več Občinami podpisal pogodbo za oskrbo najdenih živali in za to dobil finančna sredstva. »Zaradi povečanega obsega oskrbe smo lani plačali zavetišču že iz letošnjega proračuna celo dodatnih pet tisoč evrov,« je povedal **Robert Pavšič z Občine Postojna**. Na Občini pričakujejo, da se bo društvo aktivno vključilo v reševanje nastalega problema, predvsem pri zbiranju in posredovanju informacij o živalih. Sodelovanja in premišljene rešitve si želi tudi Bajčeva, ki se ob tem sprašuje, ali bodo postojnski občani pripravljeni na posvojitve, recimo mačke, če bo ponjo treba na Obalo. »Ne predstavljam si niti tega, kako bo potekalo oglaševanje oz. privabljanje odgovornih posvojiteljev,« je zaskrbljena. Zato je prepričana, da bi morali sodelovati z okoliškimi občinami in čim hitreje urediti svoje zavetišče, ki ne bi delovalo kot profitna ustanova.

V Zavetišču Postojna še vedno čaka večje število mačk, ki jim je treba čim hitreje najti domove. Če želite katero posvojiti, se oglasite na Cesti v Staro vas 20 ali pokličite na tel. št.: 040 426 423 oziroma 05 721 22 55.

Robert Pavšič pravi, da zanj zaenkrat še niso našli ustreznega prostora, nekaj časa pa zahteva tudi pridobivanje ustreznih dokumentov. Obljublja tudi, da na idejo ne bodo pozabili. Medtem bodo za odlov mačk skrbeli redarji Mir-a, za veterinarsko oskrbo živali pa strokovnjaki z Veterinarske postaje. »V občini odlovimo, veterinarsko oskrbimo, steriliziramo ali kastriramo ter vrnemo v okolje na leto povprečno okoli 150 prostoživečih mačk,« Bajčeva dodaja, da je treba k tej številki prišteti še okoli 30 mačk, ki so jih odlovile kar prostovoljke iz društva. »To pa še zdaleč ne pomeni, da so to vse prostoživeče mačke, ki jih je v Postojni res veliko; stanje je že kar zaskrbljujoče.«

Mateja Jordan

razred ekonomskih tehnikov. Vpisali so še po en oddelek oziroma 30 bodočih strojnih tehnikov, 28 avtoserviserjev in 25 orodjarjev. Prvi letnik enote gimnazije v Ilirski Bistrici bo obiskovalo 21, program računalniških tehnikov pa 22 dijakov.

Novost letošnjega šolskega leta je tesnejše povezovanje z lokalnim gospodarstvom. »Na pobudo lokalnih gospodarstvenikov uvajamo strokovne vsebine za dijake četrtil letnikov strojništva, ki jim bodo predavali kar podjetniki sami,« napoveduje ravnateljica Helena Posega Dolenc. Sicer pa se na šoli že intenzivno pripravljajo na 70-letnico ustanove, ki jo bodo praznovali ob koncu novembra.

Mateja Jordan

Na SGLŠ so dobili v jesenskem roku mature še eno **zlato maturantko, Kristino Perhavec iz Postojne**, ki si bo brez dvoma zapomnila leto 2015. Junija je namreč kot avtorica najboljšega haiku-ja na tekmovanju osnovnošolskih in srednješolskih pesnikov postala tudi dobitnica letošnje Župančičeve frulice.

Zaposleni in nekdanji upokojniki so se družili na prireditvi »60 let pod eno streho«.

60 let Liva

Liv Postojna. Podjetje, v katerem so generacije domačinov začele svojo poklicno pot. Mnogi je niso prekinili vse do upokojitve in še danes živi prireditev, namenjena zaposlenim, ki so v podjetju dopolnili okrogle delovne jubileje. Številni livovci so bili s podjetjem povezani še pred zaposlitvijo, saj so v času izobraževanja prejeli stipendije. Liv je veljal za največjega zaposlovalca v občini in gonilo industrijskega razvoja z lastno blagovno znamko. In ne nazadnje: s svojo dejavnostjo je pomembno vplival na razvoj izobraževalnih vsebin v Postojni, z družbeno odgovornim vključevanjem v skupnost pa bistveno prispeval k številnim naložbam, ki so občanom omogočale višjo kakovost življenja. Brez Liva ne bi zrasli Šolski center Postojna, bolnišnica, zdravstveni dom ... Na osnovi njegovih proizvodnih programov in kadrov, usposobljenih v Livu, je v občini nastalo več podjetij: orodjarne, podjetje hidravlične tehnike, podjetje senčil ... Letos mineva 60 let od njegove ustanovitve. Danes nadaljuje njegovo tradicijo v drugačni organizacijski in lastniški strukturi pet podjetij. V soboto, 19. septembra, so na skupni prireditvi, ki so jo poimenovali »60 let pod eno streho«, obudili spomin na nekdanjega gospodarskega velikana.

Na prireditvi so se zbrali upokojniki in zaposleni iz vseh petih podjetij, za katere lahko zapišemo, da imajo skupne, Livove korenine: Kolektor ATP, Kolektor Orodjarna, Fluidmaster, LIV Kolesa in Tajfun LIV. Ob govoru **nekdanjega dolgoletnega direktorja Liva Branka Milharčiča** so obudili spomine na 60-letno pot, na odru pa so se zvrstili tudi direktorji vseh petih podjetij, ki so, pohvalno, skupaj organizirala prireditev: **Marko Vihtelič, direktor Kolektor ATP, Robert Čerin, direktor Kolektor Orodjarna, Uroš Likar, direktor Fluidmaster, dr. Boris Jelen, direktor Liv Koles in Iztok Špan, direktor Tajfun Liva.** Vabilu organizatorjev so se odzvali **poslanica v državnem zboru Erika Dekleva, državni sekretar na Ministrstvu za gospodarstvo Aleš Cantarutti in postojnski župan Igor Marentič.**

Zakaj Liv?

Okrajni ljudski odbor Postojna je 3. septembra 1954 ustanovil obrtno kovinarsko podjetje, v

katerem je ob koncu leta delalo 35 ljudi. Na začetku je še iskalo ustrezen proizvodni program, v letu 1955 pa je dobilo program – livarstvo, in ime – Liv. Prvi izdelki iz aluminija so bili namenjeni notranji opreми potniških ladij, kmalu pa so izdelovali tudi gradbeno okovje – okenska zapirala, kljuge za vrata in namizne primeže iz sive litine, ki veljajo za prvi Livov tržno uspešen izdelek z Loyd certifikatom. S priključitvijo podjetja Veluroplastika iz Hruševja v letu 1962 je Liv svoj proizvodni program razširil še na izdelke iz umetnih mas.

V obdobju 1965-1967 je Liv pod vodstvom Rafaela Barage uspešno prebrodil veliko krizo in se smelo usmeril v nove podvige: v istem desetletju se je začela postopna gradnja novih proizvodnih prostorov v Zalogu. Leta 1971 so bili na novi lokaciji dokončani sodobni industrijski prostori z upravno stavbo, kotlovnico in menzo. V dobrih delovnih pogojih so Livovi strokovnjaki razvijali nove izdelke – žaluzije, eloksirano gradbeno okovje, sifone, armature za splakovalnike, samokolnice in mešalnike za beton, po katerih je Liv še danes poznan v državah bivše Jugoslavije.

Livov razcvet

Po letu 1975 je bilo povpraševanje po Livovih izdelkih v izjemnem porastu, kar je bilo povezano tudi z razcvetom gradbeništva v takratni Jugoslaviji. Liv je v naslednjem desetletju širil tako proizvodne objekte kot programe, dodatno zaposloval (največ zaposlenih, več kot 1000, je bilo v letu 1985), vlagal v razvoj strokovnega kadra (štipendiranje) in novih izdelkov. V industrijski coni Zalog je zrasla še ena proizvodna hala, v katero so preselili proizvodnjo mešalnikov za beton, samokolnic in vozičkov, v letu 1976 pa so že odpirali novo halo, v kateri je po selitvi iz Hruševja dobila mesto proizvodnja za predelavo plastičnih mas. Dve Livovi tovarni sta zrasli tudi izven meja postojnske občine: v Osilnici je stekla proizvodnja varjenih sklopov za hidravlične žerjave, v Rogaševcih pa proizvodnja pnevmatskih preš in streg za stiskalnice (leta 1984 so iz Postojne preselili v Rogaševce tudi proizvodnjo mešalnikov za beton). Liv je v svoj proizvodni program vse bolj uvajal tehnično zahtevne izdelke, kot so hidravlični žerjavi, pnevmatske preše, naprave za streženje stiskalnicam.

V »rastočem« tretjem desetletju se je izboljševal tudi družbeni standard zaposlenih, saj je podjetje zgradilo več stanovanj, počitniški dom in apartmaje.

Izguba jugoslovanskega trga

Četrto Livovo desetletje se je začelo z vlaganji v tehnologijo in nove izdelke ter s poskusi prodora na evropske trge, saj se je na domačem trgu pojavljala kakovostna tuja konkurenca. Leta 1985 je Liv izvozil v tedanjo Sovjetsko zvezo prvo večjo količino hidravličnih žerjavov. Vlaganja v razvoj novih izdelkov so se odražala v novih tipih žerjavov, proizvodnji sesalnikov za prah (eden od sesalnikov, plod lastnega razvoja in oblikovanja, je kmalu postal najuspešnejši Livov izvozni izdelek) in splakovalnikov.

Po osamosvojitvi Slovenije je Liv v veliki meri izgubil trg nekdanje Jugoslavije. Intenzivno trženje na svetovnih trgih ni moglo na kratek rok ublažiti padca prodaje in posledično se je tudi število zaposlenih v Livu opazno zmanjšalo.

Novi lastniki, nova podjetja

V novi državi se je začel tudi proces lastniških preoblikovanj podjetij. Liv v letu 1998 zaključi proces lastninjenja; preoblikuje se v delniško družbo s petimi odvisnimi družbami. Vendar je Liv ves čas, kljub lastniškim in organizacijskim spremembam, sledil svojim razvojnim usmeritvam in ciljem. Začel se je povezovati s proizvajalci avtomobilske industrije in vstopil med njihove dobavitelje, pridobil je certifikat kakovosti poslovanja ISO 9001, okoljevarstveni certifikat ISO 14001 in ter certifikat za vodenje kakovosti za avtomobilsko industrijo VDA 6.1. Še zlasti slednji ima pomemben vpliv na zaupanje naročnikov, zato se je prodaja za avtomobilsko industrijo hitro povečevala. V takratnem obdobju so bili postavljeni temelji sedanje družbe ATP, ki je velik dobavitelj delov za vzglavnike skupini Johnson Controls.

Po letu 2002 je bila družba Liv, d. d. postopno organizacijsko in lastniško spremenjena. Danes je na lokaciji Liva pet podjetij: Kolektor ATP, Kolektor Orodjarna, Fluidmaster, LIV Kolesa, Tajfun LIV (predstavili jih bomo v oktoberski številki Prepiha).

Novi lastniki so odkupili posamezne dele Liva in prevzeli tedanje Livove proizvodne programe, ki jih razvijajo v skladu s svojo vizijo in z obeti prihodnosti. Delavci, večina strokovnega in vodstvenega kadra kot tudi kultura in tehnika novih družb pa izhajajo iz industrijskega prostora s 60-letno tradicijo.

Besedilo: Ester Fidel; fotografiji: arhiv Liva, Valter Leban.

Prvi logotip Liva, 1954.

Mitja Nikolić

Letos smo Postojnčani spremljali evropsko prvenstvo v košarki še z večjim zanimanjem, saj je bil član slovenske reprezentance tudi Mitja Nikolić. 24-letni Postojnčan si je z dobrimi igrami in trdim delom zagotovil mesto med dvanajsterico najboljših v Sloveniji. To je bil tudi povod, da smo se povabili na obisk h košarkarju, ki je svojo kariero začel v rodni Postojni, jeseni pa bo član ljubljanske Olimpije.

Seveda morava začeti z Eurobasketom 2015, ki je za slovensko reprezentanco potekal v Zagrebu in francoskem Lilleju. Kako sprejemaš zgodnji izpad naše reprezentance in kako bi opisal celotno reprezentančno akcijo?

Naša pot se je na prvenstvu zagotovo končala prehitro; uvrstitev med osem najboljših reprezentanc je bila cilj, ki ga na žalost nismo izpolnili. Pri meni je prisotno veliko razočaranje, saj je bilo to moje prvo prvenstvo in si ga zagotovo nisem želel zaključiti tako hitro. Predvsem boli dejstvo, da smo v Zagrebu igrali dobro, nato pa v ključni tekmi v Lilleju nekako zatajili. Reprezentančna akcija je bila zame super izkušnja, saj igranja košarke na tako visokem nivoju še nisem okusil. Še posebej pa mi bo ostal v spominu prvi del prvenstva v Zagrebu, kjer smo igrali praktično kot doma, saj je bilo tam zelo veliko slovenskih navijačev, katerim bi se ob tej priložnosti zahvalil za vso podporo.

Je bilo med vsemi temi navijači tudi kaj tvojih, ki te spremljajo?

Seveda. V Zagreb je prišlo veliko mojih znancev, prijateljev in družina. Za to sem jim res hvaležen, še posebej družini in tistim najbližjim prijateljem, ki me na moji košarkarski poti spremljajo že od začetka, mi stojijo ob strani, me spodbujajo in podpirajo. Brez takšne podpore doma ne bi prišel tako daleč in sem res vesel, da imam takšno družino.

Družina Nikolić velja v Postojni za košarkarsko družino. Tudi brat Aleksej je uspešen košarkar, oče David je bil trener in igralec. Kakšen je vaš odnos, vas košarka močno povezuje?

Z bratom Aleksejem imava res super odnos in sva zelo navezana drug na drugega. Sedaj je odšel k nemškemu evroligašu Brose Basket v Bamberg; res sem vesel in ponosen nanj. Kjer koli že sva, je vsakodnevno komuniciranje prek različnih omrežij pri naju skoraj praksa. Izmenjujemo si mnenja, informacije o najinih klubih, pogovoriva pa se tudi o tem, kako nama gre v košarki in privatnem življenju. Tudi z mamo in očetom sva veliko v stiku, tako da smo povezani. Kot družina se vidimo sicer bolj malo, saj naju z bratom zaradi košarkarskih obveznosti ni skoraj nič doma. Ko pa smo vsi skupaj, radi kaj dobrega pojemo, odigramo kakšno družabno igro in se veliko pogovarjamo, skratka poskušamo preživeti skupaj tisto malo časa, ki ga imamo.

V Postojni pravzaprav nisi več od svojega 15. leta starosti. Kako je ta zgodnji odhod vplival na tvoj osebnostni razvoj? Se v svoj rodni kraj rad vračaš?

Res sem že takoj po končani osnovni šoli odšel v Ljubljano, kjer sem živel sam in to zagotovo ni bilo lahko. Prej sem moral postati samostojen, prej sem moral odrasti in početi stvari, ki jih večini mojih vrstnikov ni bilo treba. Mislim, da je to vplivalo name pozitivno in tega zgodnjega odhoda od doma ne bi spreminjal. Vseeno se zelo rad vračam v Postojno; tu imam družino in tiste najboljše prijatelje, s katerimi rad preživim svoj prosti čas. V dvorani ali na stadionu rad vržem z njimi kakšen »basket«, da se malo sprostim in odklopim od resne košarke. Letošnje poletje sva celo z Aleksejem odigrala v postojnski dvorani 1 na 1 in to je bilo res zanimivo, saj sva takrat nekako pozabila, da sva brata in je bila igra kar malo na »nož« (smeh).

Z Aleksejem sta bila v mlajših selekcijah skupaj v Laškem, kjer sta oba veljala za velik potencial slovenske košarke. Aleksej je odšel, ti pa prave priložnosti v članski ekipi nisi dobil. Je bilo takrat težko?

Moja košarkarska pot v Laškem je bila na začetku uspešna, nato pa je zaradi različnih težav zastala, saj prave priložnosti za moj napredek res ni bilo. Ni mi bilo lahko, a verjel sem vase in še naprej zavzeto treniral. Imel sem svojo pot in od te nisem odstopal. Ob strani so mi stali moji najbližji in seveda je bilo tudi zaradi njih vse težave lažje prebroditi. Ta izkušnja me je mentalno zagotovo naredila močnejšega, saj sem vseskozi vztrajal in se boril zase. Vedel sem, da bo prišel tudi moj čas; začelo se je z odhodom v Rogaško, kjer sem dobil priložnost in jo tudi dobro izkoristil. Lansko sezono pa sem preživel na Češkem, v Pragi. Tam sem storil še korak naprej in to mi je prineslo vpoklic v reprezentanco in podpis pogodbe z Unionom Olimpijo. Vesel sem, da sem vztrajal in trdo treniral, saj se mi je je to poplačalo.

V praškem klubu si prvič igral izven slovenskih košarkarskih meja. Kakšna izkušnja je bila to zate?

Praga je bila zame s košarkarskega vidika zelo pozitivna izkušnja, nova vloga v ekipi, novo tekmovanje, tudi malo več potovanja in bolj naporen ritem tekem. Prikazal sem dobre igre in moram reči, da mi je tujina dala veliko. Toda ni bilo lahko oditi tja, saj sem se prvič podal tako daleč stran od družine in vseh bližnjih, prihodi domov za en dan niso bili več mogoči in pogrešal sem druženje s prijatelji. Sprva je bilo težko, a sem se znašel; tudi Praga je lepo mesto in sem v njem užival.

Dotakniva se še tvoje šole. Katero šolo si končal? Ali bi kdaj opravljal ta poklic?

Končano imam srednjo medijsko šolo, ki sem jo zaključil v Celju. Iskreno povedano, tega poklica ne bi opravljal, saj so moje misli sedaj maksimalno usmerjene v košarko in mislim, da bom pri njej tudi ostal. Po koncu igralne kariere razmišljam o trenerskem poklicu, mogoče celo o vključitvi v domači košarkarski klub, da bi ga pomagal dvigniti na nivo, na katerem je bil pred mojim odhodom. Enkrat sem se na treningu že preizkusil v trenerski vlogi in mislim, da imam določene trenerske kvalitete (smeh).

Prostega časa najbrž nimaš veliko. Kako pa izkoristiš vsaj tisto malo časa, ki ni povezan s košarko?

Prostega časa je res zelo malo, ga pa izkoristim za druženje z dekletom in s prijatelji, rad grem v kino in mislim, da bom poskušal iti večkrat v gledališče. Reprezentanca je letos namreč skupaj s Špas teatom organizirala dobrodelno gledališko predstavo Moška copata in res sem bil navdušen. Včasih zapolnim svoj prosti čas tudi z branjem kakšne športnikove biografije, ker mi je zanimivo izvedeti, kako so drugi športniki premostili svoje ovire in kako se je odvijala njihova kariera. Včasih najdem v tem tudi sam sebe in se poskušam iz tega kaj naučiti.

In za konec: kaj je tvoje sporočilo našim bralkam in bralcem?

Predvsem mlajšim bralkam in bralcem bi priporočil, da telefone in ostale elektronske naprave večkrat zamenjajo za športne aktivnosti in druženje na prostem. Včasih me kar malo stisne, ko se vrnem v Postojno in vidim zunanja igrišča prazna, saj je bilo ravno druženje na njih čar mojega otroštva.

Besedilo: Boštjan Blaško; fotografija: Tomaž Penko.

Stanje gospodarstva v postojnski občini

Občina je zadolžena za samostojno opravljanje nalog javnega pomena, ki so določene bodisi z zakonom ali z statutom občine Postojna.

V okviru izvornih nalog občine, ki jih določa 7. člen statuta je tudi omogočanje pogojev za gospodarski razvoj občine tako, da :

1. Spremlja in analizira gospodarske rezultate v občini.

2. Sprejema prostorske akte, ki omogočajo in pospešujejo razvoj gospodarstva v občini.

3. Pospešuje gospodarski razvoj, in v skladu z zakonom opravlja naloge s področja gostinstva, kmetijstva in turizma.

4. Sodeluje z gospodarskimi subjekti in v okviru interesov in nalog občine pomaga gospodarskim subjektom pri razreševanju gospodarskih problemov.

5. Z javnimi sredstvi, v skladu s predpisi, pospešuje razvoj gospodarskih panog oz. gospodarskih subjektov.

6. Skrbi za promocijo občine.

Povsem običajno in nujno je, da najprej narediš posnetek obstoječega stanja in šele v naslednjem koraku predvidiš ukrepe in aktivnosti za izboljšanje stanja. Pridobili smo podatke o stanju zaposlenosti od pristojnega zavoda za zaposlovanje, o rezultatih poslovanja gospodarskih družb in samostojnih podjetnikov, ki jih posreduje Ajpes, izvedli anketo v družbah, ki imajo sedež izven občine in opravljajo svojo dejavnost na področju občine ter ponovno smo vzpostavili bazo statističnih podatkov, ki jih zbira SURS. Z vsem navedenim smo vzpostavili pogoje, da lahko naredimo kakovosten posnetek obstoječega stanja na področju gospodarstva v občini, ki je temeljni generator zaposlenosti in s tem pogojev za stanje blaginje občanov in občanov. V nadaljevanju bom prikazal stanje gospodarskih družb v postojnski občini, kasneje samostojnih podjetnikov, strukturo zaposlenosti, da bi na kraju lahko nakazal na možne in smiselne ukrepe in aktivnosti za izboljšanje stanja.

Gospodarske družbe v občini Postojna (podatki iz letnih poročil za leto 2014, vir Ajpes)

V občini Postojna je bilo v letu 2014 registriranih skupaj 370 družb, ki so skupaj imele 2.543 zaposlenih in skoraj 130 milijonov € kapitala. Ustvarile so nekaj manj kot 417 milijonov € prodaje in 8,65€ milijonov dobička.

V primerjavi z letom 2013 se je povečalo število gospodarskih družb za 13, kapital se je povečal za skupno 18 milijona €, število zaposlenih se je povečalo za 14, da bi se ustvarila skupna vrednost prodaje večja za 96 milijonov € in 6,7 milijonov več dobička. Merjeno skozi vrednost prodaje in dobiček se je učinkovitost poslovanja v letu 2014 znatno izboljšala, vendar je bilo za to ustvarjenih le 14 novih delovnih mest.

Struktura gospodarskih družb

Struktura gospodarskih družb po standardni klasifikaciji dejavnosti v letu 2014 Stanje najpomembnejših področij dejavnosti gospodarskih družb v postojnski občini

Kmetijstvo in gozdarstvo je skupaj 19 družb oz. 5,1% vseh družb, imelo 210 zaposlenih oz. 8,25% zaposlenih v vseh gospodarskih družbah, razpolagalo z 8,5 milijona € kapitala oz. 6,6% kapitala vseh družb, ustvarilo 24,8 milijonov € prihodkov oz. 6,0% prihodkov vseh družbin ustvarilo 53 tisoč € dobička. Položaj panoge je glede na rezultate poslovanje v letu 2013 ostal skoraj nespremenjen.

Predelovalne dejavnosti skupaj (lesno predelovalna dejavnost, ko-

LETO	ŠTEVILO DRUŽB	ŠTEVILO ZAPOSLENIH	KAPITAL	ČISTI DOBIČEK / IZGUBA	PRIHODKI
2012	333	2.656	105.103.780	2.514.699	291.484.884
2013	357	2.529	111.628.671	1.925.227	320.441.511
2014	370	2.543	129.725.768	8.646.456	417.256.586

Tabela: Poslovanje družb v letih 2012 do 2014

stveno predelovalna dejavnost, proizvodnja električnih aparatov, in druge predelovalne dejavnosti) so v letu 2014 štele 58 gospodarskih družb oz. 16% vseh družb, ki so imele skupaj 1.240 zaposlenih oz. 49% zaposlenih v vseh družbah, razpolagale so z 50,1 milijona kapitala (38,6% kapitala vseh družb) in ustvarile skupaj 174,1 milijona prodaje (41,7%), da bi poslovno leto 2014 zaključile z 180 tisoč € dobička. V letu 2013 je skupaj 58 družb (16,2% vseh gospodarskih družb) predelovalnih dejavnosti imelo 1.280 zaposlenih (50,6% zaposlenih vseh gospodarskih družb) z 40,5 milijona € kapitala (36% kapitala vseh družb) ustvarilo 148,7 milijona € prihodkov (46% prihodkov vseh gospodarskih družb) in končalo poslovno leto z skupaj 1,7 milijona € izgube.

Stanje na področju predelovalnih dejavnosti v postojnski občini se je v letu 2014 bistveno izboljšalo. Skrbijo predvsem rezultati velikih lesno predelovalnih družb, ki imajo še težave vezane ne samo na splošno slab položaj lesno predelovalne panoge kot celote, ampak tudi in predvsem zaradi nerešenih težav Javorjevih družb (likvidacija in stečaj). Skrbi še vedno izguba v velikih družbah kovinsko predelovalne in elektro industrije, ki pa se je v letu 2014 že bistveno zmanjšala in je večina teh

družb na poti trajnostnega okrevanja.

Gradbeništvo je dejavnost s katero se je ukvarjalo v postojnski občini v letu 2014 53 družb (4 manj kot leto poprej) ali 14% vseh družb, ki so imele skupaj 153 zaposlenih (6% vseh zaposlenih v gospodarskih družbah). Število zaposlenih se je družbah iz področja gradbeništva zmanjšalo za 14 v primerjavi z letom 2013. Družbe s področja gradbeništva so v letu 2014 razpolagale z 3,4 milijona kapitala oziroma 2,63 % kapitala vseh gospodarskih družb. Ustvarile so za 10,9 milijona € celotnega prihodka in 1,2 milijona dobička. Gospodarske družbe iz dejavnosti gradbeništva so dosegle v letu 2014 manj prihodkov in z manj zaposlenimi ustvarile več dobička kot v predhodnem letu.

Trgovina, skupaj z vzdrževanjem in popravilom motornih vozil : v dejavnosti je v letu 2015 delovalo 79 gospodarskih družb (21% vseh gospodarskih družb), ki imele 372 zaposlenih (skoraj 15% vseh zaposlenih v gospodarskih družbah), z 33 milijona kapitala (25% vsega kapitala gospodarskih družb) so realizirale 89 milijonov € celotnih prihodkov (21% vseh prihodkov gospodarskih družb) in ustvarile 1,47 milijona € dobička. V primerjavi z letom 2013 so gospodarske družbe iz te dejavnosti

dejavnosti opravljale z 3 več gospodarskimi družbami, 16 več zaposlenimi, 2,5 milijona € več kapitala, celotnim prihodkom manjšim za 1 milijon € in ustvarile 35% manj dobička.

Gostinstvo je dejavnost, ki jo je v letu 2014 opravljalo 17 gospodarskih družb (4,6% vseh gospodarskih družb), ki so imele skupaj 100 zaposlenih (3,94% vseh zaposlenih v gospodarskih druž-

bah). Družbe so razpolagale z nekaj več kot 8 milijonov € kapitala (6,2% kapitala vseh gospodarskih družb), ustvarile 6,7 milijona € celotnega prihodka (1,61% prihodka vseh gospodarskih družb) in zaključile leto z 76.000 € dobička. Sliko položaja te dejavnosti izkrivlja dejstvo, da so kar štiri družbe in dejavnosti gostinstva in turizma registrirani v SKD (standardni klasifikaciji dejavnosti) med druge raznovrstne poslovne dejavnosti. Te imajo skupaj 146 zaposlenih (v letu 2013 skupaj 148 zaposlenih), ki so v letu 2014 ustvarili več kot 17,2 milijona € celotnega prihodka (v letu 2013 15,2 milijona €) in več kot 3,2 milijona € dobička (leta 2013 skupaj 1,965 milijona €). Gospodarski položaj družb **dejavnosti gostinstva in turizma** se dejansko krepi vendar izključno le zaradi vodilne družbe iz tega področja.

Kratek pregled poslovanja gospodarskih družb v občini Postojna v obdobju 2012 - 2014

Stanje gospodarskih družb na področju postojnske občine se v zadnjih treh letih hitro izboljšuje. Povečuje se število gospodarskih družb, znatno se je povečal kapital teh družb, bistveno so se povečali prihodki družb. Dobiček gospodarskih družb se je bistveno izboljšal vendar še zmeraj premalo, da bi lahko na osnovi dobičkonosnosti družb iz področja postojnske občine lahko sklepali, da je njihovo poslovanje dolgoročno stabilno, dokler je dosežen dobiček na prihodek le nekaj več kot 2%. To dejstvo se tudi pozna na številu zaposlenih v gospodarskih družbah, ki je še vedno manjše za 4,3% glede na leto 2012.

Prihodnjič: Poslovanje samostojnih podjetnikov v občini Postojna v letu 2014

Branko Milharčič, Podžupan

Pistojna na dobrem začetku

Pistojna je neformalna skupina piscev bralcev in raziskovalcev v našem okolišju. Prvo, nekoliko poizvedovalno srečanje je potekalo 15. julija v knjižnici Bena Zupančiča Postojna.

Na tem srečanju se je sestalo ducat ljudi iz najrazličnejših skupin – mladih in starejših; naklonjenih fantaziji in resničnosti; naklonjenih poeziji, prozi in dramatik; raziskovalcev in piscev. Kljub skromnemu oglaševanju se je pokazalo veliko zanimanje, zato bo skupina nadaljevala z rednimi srečanji – pod okriljem naše najljubše knjižnice.

Naslednje, prvo redno srečanje bo znova v čitalnici Knjižnice Bena Zupančiča Postojna, v sredo, 30. septembra ob 18h.

Udeležence nas bo s svojo zgodbo o literarnem prvencu pričakala gostja Špela Sanabor, ki je pred kratkim v samozaložbi izdala pesniško zbirko Vedno neke vmes, ostajam ekstra! Dodatne informacije na www.facebook.com/groups/pistojna/ ali v knjižnici.

Vanja Mahnič Markovčič

25. 9. - 26. 10. 2015

september

sobota 26.9.2015, 13.30

SPOZNAVAJMO NAŠO OKOLICO -

spoznajni pohod; Prispevek za odraslega je 5€.
Zbor udeležencev: Kozolec toplar Belsko
Turistično društvo Pudgura

torek, 29.9.2015, 17.30.

SPOZNAJ SEBE IN DRUGE -

Trening NLP komunikacijskih veščin

SPOZNAJ SEBE IN DRUGE -

Trening NLP komunikacijskih veščin

Na treningu na strukturiran način spoznavamo sebe, kdo sem, kaj si želim, zakaj sem takšen kot sem in zakaj so drugi drugačni. NLP - nevrolingvistično programiranje zagovarja načelo, da ima vsak posameznik svoje talente in ima VSAK možnost, da oblikuje svojo lastno vizijo in pot. NLP je ena najbolj iskanih metod, ki ponuja niz enostavnih tehnik, ki jih lahko mimogrede prenesete v svoje življenje in si dovolite, da zasijete. Na tečaju se boste naučili kako. To je semestrski tečaj. Dobimo se vsak torek ob 17:30 - 21:00, s pričetkom 29.9.15. www.pantea.si
dr.Nina Vanita Hočevar

sreda, 30.9.2015, 18.00

(redno ob sredah)

HUMANIVERSITY SRČNE MEDITACIJE

prijave na vanita@pantea.si

Več informacij: www.pantea.si

dr.Nina Vanita Hočevar

PSIHOTERAPEVTSKA POMOČ POSAMEZNIKOM, PAROM IN DRUŽINAM V STISKI

Prijave na: Terapevtski inštitut – odnos, Prečna ulica 2, Postojna. Tel.: 031 371 143, info@odnos.org. Terapije vodi Nada Trtnik, specialistka zakonske in družinske terapije. Psihoterapije za finančno šibkejšo občano občine Postojna sofinancira Občina Postojna.

VPIS v Likovno šolo STIL!

LIKOVNA ŠOLA ZA ODRASLE IN MLADINO

PRIPRAVA NA SPREJEMNE IZPITE

tečaj vodi diplomirani slikar in likovni pedagog Žiga Bratoš v prostorih Gozdarske šole. Začnemo 28.9.2015

Ponedeljek od 17-18,30 otroci

18.30-20.30 odrasli

Informacije in vpis: Papirnica STIL,

Rožna 1a, Postojna, 031 610 194,

Fb: Stil Doo, email papirnica.stil@gmail.com

oktober

oktober 2015

ZAČETNI TEČAJ OBLIKOVANJA

GLINE V KERAMIČNE IZDELKE

mentorica Maja Žnidaršič,
prijave zbiramo do 30.9.2015
na telefon 041/730-610 (tečaj bo s kotizacijo)
v prostorih Athena d.o.o., Kolodvorska 19, Postojna
Athena d.o.o. in Maja Žnidaršič

oktober 2015

Študijski krožki

V SVETU SVILE

Štiri srečanja, kjer se bomo učili različnih tehnik poslikave svile. Vabljeni vsi, tudi tisti, ki bi želeli svoje znanje deliti z drugimi. Študijski krožki so za udeležence brezplačni.
Pokličite 040 462 603 (Flora Otoničar)
Athena, d.o.o., Postojna, Kolodvorska 19, Postojna

na ogled

do 16.11.2015

SLIKARSKA RAZSTAVA REFLEKSIJE

Darje Štefančič

Galerija v Turistično informacijskem centru Postojna (Trg padlih borcev 5, Postojna)
Občina Postojna

vsak torek in petek v oktobru

JUTRANJI ANTIDEPRESIV

dinamična meditacija in ples aktivne meditacije, ki te zbudijo in napolnijo z novo energijo: aktivna meditacija, ples, tresenje.
Obvezna prijava na vanita@pantea.si
Plesna šola Urška, Volaričeva ul.8, Postojna
dr. Nina Vanita Hočevar (PANTEA)

četrtek

1.10.2015, 18.00

Otvoritev razstave KRAŠEVEC

Notranjski muzej Postojna,
Kolodvorska cesta 3
Zavod Znanje Postojna, javni zavod,
OE Notranjski muzej Postojna

sobota, 3.10.2015, od 14.ure dalje

GOBARSKA RAZSTAVA

Ob 14.uri: **Voden ogled gobarske razstave**

(Anton Poler in Jože Podboj)

Ob 15.uri: **Gobe v kuhinji - prikaz uporabe gob**

v kuhinji na drugačen način

Ob 16.uri: **Igre za otroke**

Med 16. in 19.uro: **Pokušina gobjih jedi in družnje ob glasbi**. Kozolec toplar Belsko

Turistično društvo Pudgura

nedelja, 4.10.2015, od 14.ure dalje

JESEN V PUDGURI

Ob 14.uri: **Voden ogled gobarske razstave**

(Anton Poler in Jože Podboj)

Ob 15.uri: **Prikaz predelave sadja nekoč in danes**

Ob 16.uri: **Šaljivo tekmovanje**

Med 16. in 19.uro: **Pokušina starih**

pudgurskih jedi in družnje

ob glasbi - ansambel Amaterji

Kozolec toplar Belsko Turistično društvo Pudgura

petek

9.10.2015, 19.30

KONCERT IN PODELITEV NAGRAD

ob zaključku nagradne akcije

OBČINA POSTOJNA V CVETJU 2015

Podeljene bodo nagrade za najlepše urejen vrt, balkon, kmečki vrt in okolico poslovnega objekta

Kulturni dom Postojna, Občina Postojna

sobota

17.10.2015, 19.00

KULTURNI VEČER KRAJEVNE

SKUPNOSTI PRESTRANEK

Osnovna šola Prestranek

Krajevna skupnost Prestranek

četrtek

22.10.2015, 17.30

»IZGUBLJENI GLASEK«

(otroška gledališka predstava)

Za otroški abonma »MALI MEDO«

in izven Kulturni dom Postojna

Občina Postojna

petek, 23.10.2015, 11.00 KOMEMORACIJA

OB DNEVU SPOMINA NA MRTVE, Nastopajo:

Pevski zbor Društva upokojencev Postojna, recitatorji osnovne šole Miroslava Vilharja in Antona

Globočnika Postojna, pred spomenikom na Trgu

padlih borcev, Občina Postojna in Krajevna skupnost

Postojna

sobota, 24.10.2015, 19.00, Folklorno plesna

priveditev, POZDRAV JESENI, Vstop prost!

Kulturni dom Postojna, Srbsko prosvetno društvo

Nikola Tesla, Postojna

četrtek, 29.10.2015, 19.30, PREVARE (Komedijska po

motivih igre Gl'ingannati anonimnega rene-

sancnega avtorja, 1531), Režiser: Jaka Ivanc

Igrajo: Gašper Tič, Viktorija Bencik Emeršič/ Iva

Krajnc / Lena Hribar, Jurij Drevšenek k. g., Gregor

Gruđen / Jure Kopušar, Uroš Smolej in drugi

Produkcija: MGL Ljubljana, Za abonma in izven,

Kulturni dom Postojna, Občina Postojna

LJUDSKA UNIVERZA POSTOJNA

POSTANI RAČUNOVODJA

nov 140-urnim tečajem za računovodje

Na tečaju pridobite vsa potrebna teoretična in praktična računovodska znanja. Delo poteka v majhni skupini in prijetnem učnem okolju.

Pričetek: 12. oktober 2015

Potek: 2-krat tedensko od 16:00 dalje

Obvezne so predhodne prijave

na št.: 05 / 721 12 80.

SVETOVANJE ZA ODRASLE 2015

Za pravo izbiro
izobraževalnega
programa

Brezplačno svetovanje in podpora pri izbiri najbolj primerne programa izobraževanja ali usposabljanja, razvoju večje prožnosti na trgu dela, možnosti priznavanja delovnih izkušenj z NPK, ugotavljanju in ovrednotenju svojega »skritega« znanja, spretnosti in kompetenc.

Info in najave: tel.: 05 / 721 12 87

e-naslov: erika.svara@zavod-znanje.si

- OSNOVNA ŠOLA ZA ODRASLE (brezplačno!)
- LOGISTIČNI TEHNIK
- VIŠJI IN VISOKOŠOLSKI IZOBRAŽEVALNI PROGRAMI
- NACIONALNE POKLICNE KVALIFIKACIJE (računovodja, maser, socialni oskrbovalec na domu, varuh predšolskih otrok, pediker)
- UNIVERZA ZA TRETJE ŽIVLJENJSKO OBDOBJE (tujci jeziki, računalništvo, izletništvo, zeliščarstvo in športne dejavnosti)
- TEČAJI in DELAVNICE (tujci jeziki, slovenščina za tujce, uporaba računalnika, šivanje, kuhanje, masaža)

Dodatne informacije: tel.: 05 / 721 12 80

BREZPLAČNO PREVERITE SVOJE ZNANJE NEMŠČINE IN PRIDOBITE POTRDILO!

Potrnilo vam lahko služi za: povečanje konkurenčnosti na trgu dela, iskanje zaposlitve v tujini, vključitev v ustrezen jezikovni tečaj, informacijo o lastnem znanju. Brezplačno vrednotenje je namenjeno posameznikom z zaključeno največ srednješolsko izobrazbo.

Prijave zbiramo do 5. oktobra. Pohitite, saj je število mest omejeno!

Info in prijave: 05 / 721 12 87 (80)

erika.svara@zavod-znanje.si

DeSUS – Demokratična stranka upokojencev Slovenije
 Občinski odbor Postojna
 Ulica 1. maja 2 B, 6230 Postojna
 STANKO MARKOVČIČ – predsednik in občinski svetnik
 E-pošta: s.markovcic@gmail.com; mobitel: 031 584 555

Z izvoljenim svetnikom v občinski svet in druge organe se aktivno vključujemo v delovanje občine. Poudarjamo, da se nismo vključili v nobeno »koalicijo« ali »opozicijo«, ampak delujemo samostojno in neodvisno. Rdeča nit našega delovanja izhaja iz volilnega programa, pri čemer podpiramo večino pobud župana in občinske uprave. Smo pa tudi kritični in se zavzemamo za transparentno vodenje Občine Postojna, in sicer v dobro vseh občanov in občanov. V obdobju lokalnih volitev 2014–2018 smo na občinskem svetu od decembra 2014 do junija 2015 postavili 40 konkretnih vprašanj in pobud, ki izhajajo iz našega volilnega programa, s ciljem, da bi spodbudili k njihovi izvedbi. Vprašanja in pobude se nanašajo na:

- Uresničevanje volilnega programa DeSUS, s katerim se novoizvoljeni župan Igor Marentič večinoma strinja. Podali smo več predlogov za izboljšanje delovanja občine kot lokalne skupnosti. Oprostitev plačevanja najemnine za prostore Društva invalidov Postojna.
- Kurilnico na lesno biomaso, ki mora delovati čim bolj ekološko (vgraditev filtrov itd.).
- Dogodke NOB; dali smo več pobud ob 70. letnici praznovanja osvoboditve, kakor sta postavitev spominskega obeležja v povezavi z osvoboditvijo Postojne in obnovitev stikov s pobrateno občino Stolac.
- Vojaško vadbišče Poček in zahteve do Ministrstva za obrambo pri postopnem zmanjševanju aktivnosti (zapiranj) in zagotavljanju poštenih odškodnin prebivalcem na tem območju.
- Ureditev mesta Postojna in okolice (več pobud): ureditev Soviča in naselja ob njem, postavitev stojal za kolesa, odstranitev praznih rezervoarjev za gorivo, ureditev avtobusne postaje in postavitev informacijskega panoja, ureditev urbanih zemljišč za vrtničkarje, odprtje enote plačilnega prometa na Kremenci, aktiviranje praznih »representativnih« stavb v mestu in odstranitev stavb, ki se podirajo.
- Pripravo lokalnega energetskega koncepta z javno razpravo.
- Pripravo proračuna občine za l. 2016 in njegova javna obravnava.
- Sofinanciranje razvojnih programov občine, izvajanje lokalnega razvoja (razvojni preboj občine), pri čemer naj si občina prizadeva postati vodilni partner, ustanovitev lokalne akcijske skupine, ki bo skrbela za izvajanje razvojnih strategij lokalnega razvoja, obravnavo poročil o delu Regijske razvojne agencije Notranjsko-kraške regije (RRA Zeleni kras) in Regionalne destinacijske organizacije Po stojska jama-Zeleni kras (RDO).
- Turistični razvoj občine kot osrednje gospodarske in razvojne panoge (nova delovna mesta, predvsem za mlade).
- Razvoj občine prednostno vidimo na področju turizma in mesta Postojne kot regijskega središča.

V stranki DeSUS se zavzemamo za socialno in povezovalno politiko, ki temelji na načelih solidarnosti, vzajemnosti in socialne pravičnosti za vse generacije, pri čemer dajemo prednost skupnim interesom pred osebnimi. Smo socialna stranka, odprta ne samo za starejšo populacijo, ampak tudi za sedaj delavno aktivne in mlade. Kot politična stranka se povezujemo na regionalnem in republiškem nivoju. Zavzemamo se za pokojninski sistem in zdravstvo, kar izhaja iz načel medgeneracijske solidarnosti. Če vam je naš program blizu in ga želite tudi sooblikovati, vas vabimo, da se nam ne glede na politično opredeljenost in starost pridružite bodisi kot član bodisi kot simpatizer.

ZA IZBOLJŠANJE KVALITETE ŽIVLJENJA

ŠTEVILKA ZA MEDNARODNE KLICE NA ANTARKTIKO JE 672.

Precej bolj uporabna pa je številka 6, saj za prav toliko EUR na mesec dobiš novi SAMSUNG GALAXY A3.

SAMSUNG GALAXY A3

6,00 EUR
X 24 MESECEV

S PAKETOM ORTO ELASTIK,
KI SE PRILAGAJA TVOJI PORABI GB.

19,99
EUR / MESEC

DODATNI
GB = 1 EUR

ORTO

BOLJ UPORABEN KOT
PRELUKNJANA ŽOGA.

Več na ORTO.SI.

Ponudbo na paket »ORTO ELASTIK« lahko izkoristijo vsi novi in po pogojih predčasnega nakupa telefona obstoječi naročniki Si.mobila ob vezavi za 24 mesecev z nakupom telefona. Vse cene vključujejo DDV. Za paket ORTO ELASTIK veljajo Posebni pogoji paketov, ki so skupaj s cenami ostalih storitev, storitev v tujini, cenami izven zakupljenih količin, pogoji ponovne vezave za obstoječe naročnike ter pogoji ponudbe ob 12-mesečni vezavi na voljo na 040404040, www.simobil.si ali na www.orto.si in na Si.mobilovih prodajnih mestih. Si.mobil d.o.o., Šmartinska c. 134b, SI-1000.

Navedene cene izbranih telefonov (Samsung Galaxy S6 32 GB, Samsung Galaxy A3, Sony Xperia M4 Aqua, HTC Desire 820) veljajo od 10. 9. 2015 do vključno 31. 10. 2015 oz. do razprodaje zalog, ob vezavi za 24 mesecev na paket ORTO ELASTIK. Cena telefona je razdeljena na 24 enakih zaporednih mesečnih obrokov, od katerih stranka prvi obrok poravnava ob nakupu telefona na prodajnem mestu, nato pa se obroki mesečno prištevajo računu za opravljene elektronske komunikacijske storitve družbe Si.mobil, d. o. o. V primeru nakupa naprave na obroke se naročniku na prvem računu zaračuna strošek odobritve obročnega nakupa naprave v višini 1,99 EUR.

Si.mobil Postojna

Tržaška 4, 6230 Postojna
 m: 040 411 631, t: 05 7202 300, f: 05 7202 301
 e: simobil@si-postojna.si

17

POSTOJNSKI
PREPIH

September 2015

Moje prvo leto delovanja v politiki in prvo leto vlade dr. Mira Cerarja

Moja nova pot se je začela pred letom dni. Na to pot me niso pripeljale politične izkušnje, ampak neobremenjenost in iskrena želja, morda celo nekoliko naivna, da pomagam spreminjati naše življenje v Sloveniji.

Bilo je naporno, zanimivo, predvsem pa je politika spremenila moje življenje. Ko si del vladajoče koalicije, časa zase in najbližje ni več; je pa veliko izzivov in predvsem izkušenj, ki so vedno dragocene in so dobra popotnica za nadaljnje delo, kjerkoli že bom. Zavedam se, da je večina tistih, ki so glasovali za spremembe morda razočaranih, saj stvari ne spreminjamo tako hitro, kot bi si želeli. Dejstvo je, da je naša

država dvajset let drsela navzdol, zato je danes nemogoče popraviti vse napake v enem letu. Delamo postopno, premišljeno in s trdnimi koraki v smeri zastavljenih ciljev.

Ob letu dni Vlade dr. Mira Cerarja lahko izpostavimo predvsem dobre makroekonomske kazalce, izboljšanje razmer na trgu dela in rast bruto domačega proizvoda (BDP). Osebnost sem vesela podatka, da se znižuje brezposelnost mladih (iz 20,4 na 16,7 odstotka), več je novih zaposlitev in več delavno aktivnih.

»Ljudje dobivajo službe. Tisti, ki so dobili službo, so bili predvsem mladi, kar je bil naš cilj«, je orisal minister Mramor.

Odziv mednarodnih kapitalskih trgov in Evropske komisije ter izboljšanje bonitetnih ocen pa vpliva na lažje financiranje podjetij.

Poslanke in poslanci PS SMC smo v prvem letu vladnega mandata obravnavali 189 zakonodajnih pobud. Zaradi akutne finančne situacije RS so med obravnavanimi temami prevladovala vsebine s področja urejanja javnih financ. Sledile so zadeve s področja notranjih zadev, javne uprave in lokalne samouprave, pomembno mesto delovanja pa so v prvem letu zajemale še vsebine s področja infrastrukture, okolja in prostora ter dela, družine in socialnih zadev. V sedanjem sklicu DZ glede na prejšnji mandat se je povečalo število vsebin, ki se dotikajo gospodarstva, socialne države, šolstva in zdravstva. Glavna predlagateljica zakonodajnih predlogov je bila Vlada, tretjino predlogov pa je bilo vloženih s strani opozicijskih PS. V DZ smo imeli 10 rednih in 17 izrednih sej, na njih pa smo sprejeli 79 zakonov.

Toliko ob prvem letu delovanja. Z opravljenim delom smo lahko zadovoljni, čeprav nas veliko dela še čaka. Želim si, da ostanemo po koncu mandata taki ljudje, kot smo bili na začetku. Iskreni, delovni, konstruktivni in spoštljivi. Upam, da nikoli ne bomo postali klasični politiki, ki samo obračajo besede, uveljavljajo svojo voljo za vsako ceno, govorijo eno in delajo drugo. Verjamem, da bomo s sodelovanjem z vsemi doseglji cilje, ki smo si jih zadali.

Erika Dekleva, poslanka v Državnem zboru RS

Tržaška cesta 8, 6230 Postojna, 05 72 62 137 optikanadoh@siol.net
PON – PET: 8.00 – 19.00
SOB: 8.00 – 12.00

Akcijska ponudba

Dva para progresivnih stekel VARILUX Essilor za ceno enega!
(do 31. 12. 2015)

OKULISTIČNI PREGLEDI
v lastni ambulanti.

Preglede opravlja
Maja Krapež, dr. med., spec. oftalmolog
Datumi pregledov v oktobru:

16. 10. 2015 ob 13.00
27. 10. 2015 ob 15.30

Pokličite in si rezervirate svoj termin!

OBDELAVA IN MONTAŽA STEKEL
poteka v lastni delavnici, s čimer vam zagotovimo kakovostno izdelavo in hitro dobavo korekcijskih očal.

MOŽNOST PLAČILA NA OBROKE

OPTIKANADOH
OPTIKA IN OČESNA AMBULANTA

Od otroških zabav do rockerskih večerov

Tudi druga tretjina festivala Kulturni utrip poletja – Postojna 2015 je postregla s pisano paletto glasbenih, plesnih in gledaliških predstav za vse generacije in okuse. Po zaslugi KŠD Harlekin, ki je organiziralo 5. mednarodni festival amaterske kulture, se je od 21. julija do sredine avgusta zvrstilo kar enajst gledaliških predstav. K upravičenju naslova poletnega festivala je znaten delež pripomoglo tudi lepo, vroče poletje.

Slabo vreme pa je vendarle preselilo v dvorano kulturnega doma koncert češke skupine Abba Revival, ki izvaja glasbo legendarne švedske skupine Abba. Z odlično interpretacijo, izvorno kostumografijo in plesno koreografijo je poslušalce popeljala v čas največjih uspehov skupine Abba, preigrala vse njene največje uspešnice in požela navdušenje.

V toplih julijskih in avgustovskih večerih se je na prireditvenem odru v središču mesta zvrstilo še nekaj odličnih koncertov. Postojnski jazz ansambel je v juliju gostil odlično vokalistko Nuško Drašček, v avgustu pa prvo damo slovenskega jazza Mio Žnidarič. Ljubitelji narodnozabavne glasbe je razveselil koncert domačega ansambla Tik-tak, za rockovsko obarvan večer pa je poskrbela skupina Northon, pri kateri igra tudi postojnski župan Igor Marentič. V goste je povabila še skupino Pivo in čevapi.

Med festivalske poslastice sodi tudi nastop skupine Dixie šok band, ki igra, kot pove že njeno ime, dixieland glasbo. V njeni zasedbi je tudi Tomo Jurak, ki je bil dolga leta član skupine Venera in so ga njeni zvesti privrženci »vzeli za svojega«. Za še en lep večer je zaslužen po tridesetih letih bivanja v Postojni »naturalizirani« Postojnčan, po rodu Vipavec Vilibald Soban. Tudi letos je na postojnski festival povabil »svoje« Vipavce: Vipavske tamburaše, Folklorno skupino Višava in dramsko-pevsko skupino Zarja« iz Ajdovščine. Glasbeniki in plesalci so navdušili občinstvo. Tudi otroci so se zabavali: naučili so se plesati, spoznali pa so tudi nove pravljичne junake. Najbolj jih je v začetku avgusta navdušila Damjana Golavšek, ki jim je priredila pravi otroški žur.

Besedilo: Ester Fidel; fotografije: Foto Atelje Postojna.

Čaroben večer irske glasbe

Društvo Škratovka Haasberg je sredi avgusta poskrbela za nepozaben kulturni dogodek. Odvijal se je v očarljivem okolju gradu Haasberg pri grajski štali v Planini. Nastopila je ilirskobistriška skupina Turn on Irish, ki je sicer še mlada, a toliko bolj prepričljiva v petju in pristnem zvoku akustičnih instrumentov.

Sestavljajo jo štirje prekaljeni glasbeniki, ki jih družijo ljubezen do irske tradicionalne glasbe. Sicer pa je bila to ena v nizu prireditev Društva Škratovka, ki si od ustanovitve leta 2013 prizadeva ustvarjati kulturni utrip tudi v delu pozabljene grajskega kompleksa. Ta, vse lepše urejen prostor je namenjen druženju, sprostitvi, zabavi in prireditvam. In še zanimivost - društvo si je nadelo ime po bližnjem hudourniku Škratovka.

Besedilo: Polona Škodič; fotografija: Silvo Čuk.

Tri zgodbe naših likovnih ustvarjalcev

V avli Inštituta za raziskovanje krasa ZRC SAZU Postojna je bilo 18. septembra odprtje razstave Društva likovnih ustvarjalcev Postojna z naslovom Tri zgodbe.

Na jesenski društveni razstavi, ki je že nekako tradicionalno stalna, predstavlja svoja likovna dela 20 članic in članov. Različnim slikarskim delom se tokrat pridružujejo tudi skulpture v glini. Člani so ustvarjali na tri predložene teme - tihožitje, živali in nočne sanje. Vse je v pozdravnem nagovoru skozi zgodovino in sedanji čas lepo približala predsednica društva Elizabeth Dodolovič. Večer je prijetno zaokrožil nastop učenk Glasbene šole Postojna.

Svoja likovna dela razstavlja 20 članic in članov društva likovnih ustvarjalcev.

Kako so se avtorji v svojih dokaj raznovrstnih likovnih delih odzvali na izbrane teme in hkrati odgovorili na klasične ali bolj sodobne likovne izzive, nas bo gotovo prepričala razstava. To odlikujejo različnost formatov, likovnih tehnik ter vsebinska in motivna pestrost v izražanju. Na ogled bo do 10. oktobra.

Besedilo: Polona Škodič; fotografija: Foto Atelje Postojna.

DESET LET V POSTOJNI

54. LINHARTOVO SREČANJE

Festival gledaliških skupin Slovenije

PETEK, 25. september

10.00
Gledališče ggNeNi, KD Teater Grosuplje
Srečko Kosovel: PRORAČUN OBCESTNE SVETILKE
spremljevalni program

17.00
Gledališko združenje Koroški deželni teater, Slovenj Gradec
Dario Fo: VSE ZASTONJ!

20.00
KUD "Zarja" Trnovlje – Celje
Martin McDonagh: BLAZINEC

SOBOTA, 26. september

11.00
Šentjacobsko gledališče Ljubljana
Florian Zeller: OČE

15.00
KUD Janko Živko Poljčane
Dušan Jovanovič: ROGONOSEC
ALI ŽIVLJENJE VAŠKIH PLEJBOJEV

19.00
Scena Sisak, Hrvaška
Slawomir Mrożek: NA ODRPTEM MORJU
(NA PUČINI) *spremljevalni program*

PODELITEV MATIČKOV IN ZAKLJUČEK FESTIVALA

VSTOP PROST

Več kot 80-članski mladinski zbor iz Madrida je navdušil občinstvo.

Festival, ki združuje mlade

17. mednarodni glasbeni festival mladih Postojna 2015 je v svoji drugi polovici postregel s še tremi odličnimi koncerti tujih in domačih glasbenikov. Žal tudi letos ni bil deležen takšne pozornosti občinstva, kot bi si jo zaslužil, a v Turističnem društvu Postojna so vseeno zadovoljni. Svoje poslanstvo namreč izpolnjuje tudi z mednarodno kulturno izmenjavo, druženjem mladih iz različnih držav in izmenjavo izkušenj.

Oder postojnske Glasbene šole je bil 23. julija skoraj premajhen za več kot 80-članski mladinski zbor iz Madrida. Mladi pevke in pevci so se v Postojni ustavili na poti med Milanom, kjer so se predstavili na Expu, in Budimpešto, kjer so se udeležili prestižnega pevskega tekmovanja. Občinstvo so navdušili z repertoarjem, v katerem sta se tradicija in sodobnost prepletali tudi z domiselno dinamičnim nastopom.

Prizorišče pred Predjamskim gradom je zadnje avgustovsko sobotno popoldne zasedel Komorni zbor Konservatorija za glasbo in balet Ljubljana. Predstavili so za tovrstne zasedbe neobičajen program in odpeli 13 za zbor predelanih skladb Jana Plestenjaka. Za priredbe je poskrbel pevec sošolec, skladatelj in dirigent zbora Ambrož Čopi. Ob nastopu dijakin in dijakov konservatorija so uživali tako domači poslušalci kot naključni turisti.

Festival se je že tradicionalno zaključil s sakralnim koncertom, posvečenim spominu na organista Huberta Berganta, v postojnski cerkvi sv. Štefana, kjer sta prvič nastopila violinist Zdravko ter pianistka in organistka Snježana Pleše. Priznana izvajalca sta občinstvo očarala z vrhunsko izvedbo del Corellija, Bacha, Tartinija, Händla in Paganinija.

Besedilo: Mateja Jordan; fotografija: Valter Leban.

Adrenalinski izziv za mlade filmarje

Postojna se je med 18. in 21. avgustom spremenila v filmsko mesto, saj se je tod odvijal drugi filmski maraton Muvit/6x60. Organizator, agencija Diggit, je sodelujoče filmske ekipe izzivala z nalogo, da v samo 60 urah posnamejo, zmontirajo in predajo kratki film, dolg od 6 do 9 minut. Vsaka ekipa je z žrebom dobila samo tri usmeritve, ki jim je pri ustvarjanju filma morala slediti. Izziva se je letos lotilo 25 ekip, izdelke jih je oddalo v roku 23. Nad prvo filmsko izkušnjo je bila navdušena tudi ekipa Osm, edina, ki je zastopala domačine. Posnela je filmček o nekoliko psiho-tičnem Janku, ki si dneve krajša s skrivnimi obiski tujih hiš, v katerih so mlade mamice z otroki.

Ustvarjalci filma Jure Hočevar, Marko Kravanja in Boštjan Primc, ki s filmom sicer nimajo resnih izkušenj, so združili moči pri pisanju scenarija, režiji in snemanju. Že pred snemanjem so si zamislili okvirno zgodbo, v katero so zlahka vključili predmet, akcijo in stavek, ki so jih izžrebali. Izkušnja je bila nepozabna, čeprav precej naporna. »Filmu smo se namreč lahko posvetili šele po službi, največ dela smo opravili zvečer in ponoči,« pravi Jure, ki je z ekipo oddal izdelek natanko tri minute pred iztekom roka.

Žirija v sestavi Barbara Zemljič, Katarina Čas in Marko Kočevar je ocenila, da je našete kvalitete najbolje združila ekipa Fugazi v filmu Avdicija, občinstvo pa je kot najboljšega ocenilo film z naslovom Win Win situacija, delo ekipe Komedika. Domača ekipa Osm je prejela 400 evrov za

Nataša na 59. mednarodnem bienalu sodobne keramike Premio Faenza v Italiji razstavlja instalacijo "Ko glina sanja".

Mednarodni uspehi Nataše Sedej

Postojnčanka Nataša Sedej se je v zadnjih 25 letih povsem posvetila izvirnemu oblikovanju in kiparstvu v keramiki in se umestila med prepoznavna imena slovenskih umetnikov keramike. Svoja dela je mnogokrat predstavila na razstavah doma in prek meja in prejela več nagrad doma in v tujini.

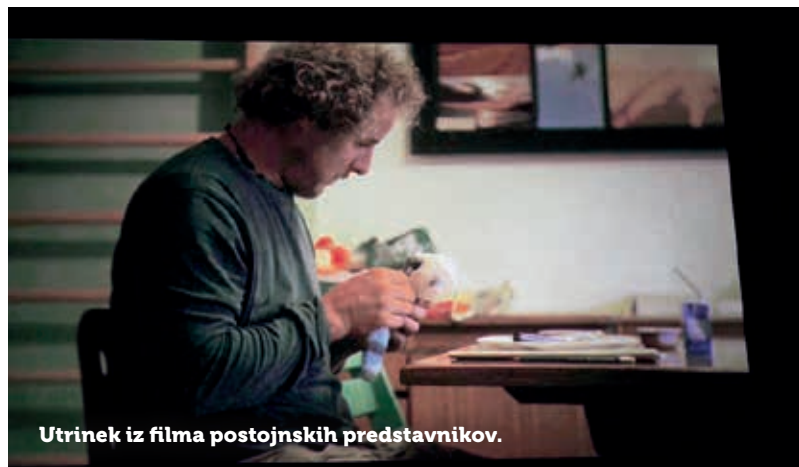
Letos se je uvrstila na 3. mednarodni triennale sodobne keramike Unicum 2015, ki je do konca septembra na ogled v Narodnem muzeju na Metelkovi v Ljubljani. V sklopu Unicuma ima na Hrušici tudi samostojno „in situ“ razstavo z naslovom „Njena neznosno lahka prtljaga“, ki je na ogled do konca oktobra. Na Hrušici, ki je prav po zaslugi Nataše Sedej dolgoletno izobraževalno prizorišče in stičišče ustvarjalcev keramike, deluje v tej sezoni tudi Kreativna šola keramike Magija gline, ki ponuja celoletno Veliko šolo keramike, tečaje in delavnice ter individualne ure vrtenja na lončarskem kolesu. Nataša je bila letos sprejeta tudi na 59. mednarodni bienale sodobne keramike Premio Faenza v Italiji, ki je najstarejši in eden najbolj pomembnih v svetovnem merilu. Mednarodna konkurenca in selekcija je izjemno zahtevna, zato je uvrstitev velik uspeh. Na njem razstavlja instalacijo "Ko glina sanja". Bienale v Faenzi je odprt še do konca oktobra. V septembru razstavlja na 15. mednarodnem ex-tempore v Piranu, oktobra pa na 2. bienalu sodobne keramike v Cluju-Napoca v Romuniji.

Nataša Sedej že od začetka prenaša svoje znanje na ljudi, ki jih zanima oblikovanje v glini oziroma keramiki in je bila ustanoviteljica, predsednica, organizatorica in mentorica Društva keramikov Gaja Postojna. Prireja različne delavnice, tečaje in večmesečne mednarodne poletne šole keramike z občasno gostujočimi umetniki in profesorji. To jesen se tudi v Postojni začne šola keramike, ki bo potekala enkrat tedensko. Več o delu avtorice in o tečajih keramike lahko izveste na spletni strani www.natasasedej.si

Besedilo: Polona Škodič; fotografija: osebni arhiv Nataše Sedej.

najboljši film, posnet na Postojnskem. Organizatorji želijo s to posebno nagrado namreč spodbuditi ekipe, da filme posnamejo na območju, kjer poteka festival. Vse filme, ki so nastali na letošnjem Muvitu, so odvrtili v dvorani postojnskega Kulturnega doma na zadnji dan festivala, v petek, 21. avgusta.

Besedilo: Mateja Jordan; fotografija: Valter Leban.

Utrinek iz filma postojnskih predstavnikov.

Odprtje festivala je bilo udarno in bučno. Skupina The Stroj je lepo pretresla notranje organe poslušalcev. Energični skupini tolkalcev se je pridružila elektronska glasba, ki je dala koncertu poseben naboj.

Zmaj na festivalu z ognjenim srcem

19. poletni festival Zmaj 'ma mlade je v Postojno vnesel kakovostno in dinamično dogajanje. Slikovito festivalsko vzdušje, ki se je odvijalo med 18. in 30. avgustom, je ponudilo izjemno pester in privlačen nabor kulturnih, zabavnih in športnih prireditev za vse generacije in okuse. Gotovo se jih je odvilo več kot 40. Obisk je bil na splošno dokaj velik, pa tudi vreme je služilo dobro, z izjemo redkih hladnih večerov in nekaj malega dežja.

Organizatorji - Zveza društev Mladinski center Postojna pod pokroviteljstvom Občine Postojna in Kluba študentov iz občin Postojna in Pivka so se (v sodelovanju z različnimi društvi, organizacijami, šolami, zavodi in posamezniki) potrudili dobro kot vsakokrat doslej. Zmaj je še enkrat dokazal, kaj zmore ustvariti skupina entuziastov, ki prostovoljno in ljubiteljsko organizira eno najodmevnejših prireditev na Postojnskem in Pivškem. Zmaj »z ognjenim srcem« je navduševal in s svojo pozitivno naravnostjo več kot upravičil in potrdil letošnji slogan. Živahen utrip je na različnih prizoriščih obogatil tako naše mesto kot tudi turistično sezono. Ob tej priložnosti se organizatorji zahvaljujejo vsem, ki so festival podprli in kakor koli pripomogli k njegovi uspešni izvedbi.

Besedilo: Polona Škodič; fotografije: Blaž Čermelj

Zadnji festivalski dan »PO-stoj na živi ulici« je bil enkraten. Mesto je dobesedno prežemala pozitivna energija. Na Tržaški cesti so na stojnicah ponudili marsikaj zanimivega in okusnega. Na Tržnici nevladnih organizacij Primorsko-notranjske regije so se predstavila številna društva, zbori in vokalne skupine. Na zaključnem koncertu je zadonela pesem Ženskega pevskega zbora Kombinat.

Avla Inštituta za raziskovanje krasa SAZU je tudi letos služila razstavnim dejavnostim domačih mladih ustvarjalcev. Najprej je odprla vrata razstavi oblikovalca Gorazda Koščaka, za njim pa je svoje tekstilne kreacije pod naslovom AnimaLs predstavila Mateja Premrl (na fotografiji).

Tudi otroci so se na festivalu nadvse zabavali (utrinek s predstave Zaljubljeni žabec).

Postojnskega teka, ki ga je zaznamovala tudi humanitarna nota, so se množično udeležili otroci in odrasli. Izkupiček je bil namenjen letovanju otrok iz socialno ogroženih družin.

Kjer knjige govorijo

Na postojnski živi ulici je med drugim prvič zaživela tudi prav posebna knjižnica. Tista, ki razbija stereotipe, zrahlja predsodke in preganja stigmo. Ideja, ki se je pred sedmimi leti rodila na Danskem, se sedaj širi tudi po Sloveniji. Gre za koncept »živih knjig«, ki jih preberemo s pogovorom. Izposoja poteka za največ 30 minut, bralci in bralke pa si lahko, potem ko knjigo preberejo in jo vrnejo, izposodijo novo. V živi knjižnici so knjige ljudje, ki v dialogu z bralcem ali bralko odpirajo vrata v lastne zgodbe in izkušnje. Knjige – ljudje – so predstavniki in predstavnice manjšine ali družbeno ogrožene skupine, ki se sooča in bori s predsodki

in stereotipi ter je navadno družbeno diskriminirana, stigmatizirana ali izolirana. V Postojni so bili na voljo profili begunca, zdravljenega alkoholika, vegetarijanca, smetarja, »svobodnjaka«, gospe z demenco, prebolelo bulimijo ... Skupaj je bilo na voljo 12 knjig - večina lokalnih, nekaj tudi ne. Vseh branj v nedeljskem popoldnevu je bilo prek 40. »Ko smo se odločili izpeljati ta projekt v Postojni, sem bila nekoliko skeptična, kakšen bo odziv lokalnega prebivalstva nanj, na koncu pa je bil občutek fantastičen, saj so bili zadovoljni tako bralci kot knjige in obisk je presegel vsa pričakovanja,« je povedala organizatorica Katja Jordan. Tjaša Blaško

Pred domačim občinstvom: Pevski zbor Slavna pod vodstvom zborovodkinje Jelke Bajec.

Osemnajstič »Pod lipo«

Slavenski tradicionalni koncert »Pod lipo« se je zgodil seveda 15. avgusta, na praznik Marijinega vnebovzetja, ki je obenem tudi slavenski farni praznik.

Prostor pred kulturnim domom, na katerega pročelju se stiska mlada lipa - pod skrbnim nadzorom doprsnega kipa Josipa Gorupa pl. Slavinskega, domačega rodoljuba in mecena - se je s postavljenimi, polno zasadenimi klopami razpotegnil v naravni amfiteater skoraj do predverja privzdignjene cerkve Marijinega vnebovzetja.

Nastop ob odpiranju je pripadel domačemu PZ Slavna pod vodstvom zborovodkinje Jelke Bajec. Oktet Bori, ki praznuje letos že 43. letnico obstoja, vodi umetniški vodja Janez Gostiša. Najštevilčnejši so bili na odru Vipavski tamburaši v eni od svojih starejših sestav, pod umetniškim vodstvom Mete Praček. Nastop je obogatil mladi solo pevec Matevž Močnik. Povezovalka programa Ajda Račević je prepričala številne obiskovalce, da so si nadaljevanje koncerta z narodnozabavnim ansamblom Amaterji ogledali kljub nevihtnemu dežju v dvorani kulturnega doma.

Zaradi selitve v dvorano se je prireditelj nekoliko podaljšala in s tem poudarila drugi, ravno tako pomemben del večera, v katerem je vse prisotne nagovoril župan Igor Marentič, tudi glasbeni privrženec. Kot zadnje so nastopile slavinske pridne gospodinje s tradicionalno pivško jedjo, krompirjem v zelnici z ocvirki in klobaso, pod vodstvom kuharske taktirke mojstra Toneta Srebota. Druženje ob glasbi, pesmi, jedi in pijači je navsezadnje ena od pglavitnih želja dobrovoljnih organizatorjev.

Besedilo: Marino Samsa; fotografija: Foto atelje Postojna.

Darja Štefančič predstavlja tokrat izbor novejših, avtorice pretežno abstraktnih del.

Refleksije Darje Štefančič v Galeriji TIC

Sredi septembra so v Galeriji Turističnoinformacijskega centra v Postojni odprli razstavo Darje Štefančič z naslovom Refleksije. Avtorica predstavlja tokrat izbor novejših, pretežno abstraktnih del v manjših formatih. Odprtje razstave so z nastopom popestrile učenke Glasbene šole Postojna: na kitari Meta Rebec in Kaja Mrhar in na flavti Rebeka Mislej.

Darja Štefančič se je rodila v Postojni, sicer pa živi in ustvarja na Uncu. Po mladostnem obdobju nabiranja likovne izobrazbe prek različnih likovnih šol in usmeritev se je nato kar 25 let posvečala samostojnemu raziskovanju slikarstva in v tem obdobju pravzaprav ni razstavljala, temveč le ustvarjala. Izoblikovala se je v izjemno tankočutno slikarko domišljijaskih figuralnih kompozicij, z občutkom za čiste likovne forme in skladne estetske prvine. Iz njenih del izžareva neka posebna atmosfera in lahkotnost. Posebno vlogo odigravajo specifične živahne barve, ki jih izbira premišljeno in obvladuje, kar daje upodobitvam svojstven čar. V zadnjem obdobju nastaja vzporedno tudi ciklus manjših formatov oziroma miniatur, ki jih prvič predstavlja na razstavi v Postojni. V tehniki olja na platno ali papir vstopa avtorica v abstraktniji svet, ki ji predstavlja osvobajanje z nizom utrinkov, doživetij, spominov in refleksij.

Darja Štefančič se od leta 2007 prepoznavno umešča tako v slovenski kot tudi v širši likovni prostor in beleži več kot 20 samostojnih razstav. Ob nedavnem povabilu pa je bila, kot pravi, presenečena in počaščena, saj bo konec septembra razstavljala v prostorih Veleposlaništva Republike Slovenije v Bruslju, kasneje pa še v eni od tamkajšnjih galerij. Prihodnje leto bo sledilo še kar nekaj razstav v znanih slovenskih galerijah. Razstava v Postojni bo na ogled do sredine novembra.

Besedilo: Polona Škodič; fotografija: Foto atelje Postojna

Na 55. festivalu trobente v Guči je bila zasedba Pivo in čevapi edini predstavnik Slovenije.

Postojnčani v Guči

Trubaška zasedba Pivo in čevapi je že drugo leto zapored zastopala Slovenijo na največjem etno festivalu na svetu - v Guči. Med 3. in 9. avgustom se je na ulicah zvrstilo prek pol milijona domačih in tujih obiskovalcev; med slednjimi smo vnovič prevladovali prav Slovenci.

Odprava postojnske zasedbe se je začela že v marcu, na kvalifikacijah za nastop v Guči, ki jih je pripravil javni sklad za kulturne dejavnosti. Letos jih zmaga ni presenetila. »Če bi rekli, da nismo šli na zmago, bi lagali; sploh ker nam je to uspelo že lani. Na predizboru sta letos tekmo-

vala dva trubaška orkestra, vendar konkurence nikoli ne gre podcenjevati,« pravi član Primož Petohele. Na slovenskem predizboru za festival se je skupina Pivo in čevapi preizkusila že tretjič in si z zmago vnovič priborila mesto in samostojen koncert med največjimi legendami te glasbene vrste. Po lanskoletni izkušnji so se letos počutili tam že kar domače in se brez težav vključili v glasno balkansko sceno: »Sedaj že dobro poznamo festival in mesto, pa tudi domačini so si nas zapomnili od lani, predvsem zaradi našega imena, ki jih vedno znova navduši,« pravijo. Domov so se vrnili z novimi poznanstvi, prijateljstvi, predvsem pa polni idej in navdih. »V Srbiji imajo res nekaj trubaških skupin, ki so umetniško in tehnično tako dovršene, da človek ostane brez besed. V zadnjih letih so spravili to glasbo na neverjetno visoko raven, prav tako pa postaja prepoznavna na široko po svetu,« je navdušen Petohele. Sami so se po načinu igranja in svojem stilu že dobro približali tudi pravim srbskim trubačem, a jim slovenske korenine to nekoliko otežujejo. V Srbiji namreč izvira tovrsten stil iz tradicije, v Sloveniji pa se ga je potrebno pručiti, saj sta ritem in melos povsem drugačna od glasbe, ki jo poznamo pri nas, dodaja.

Priprave na odhod v Gučo so potekale kar s številnimi nastopi, ki se v zadnjih mesecih vrstijo tudi večkrat tedensko. 16. julija smo jih slišali v Laškem na slovitom festivalu Pivo in cvetje, kamor so se uvrstili po priporočilu vodje skupine Šukar, s katero so sodelovali v glasbeno-plesni predstavi Ciganka ter jo izvedli skupaj v portoroškem avditoriju in Cankarjevem domu v Ljubljani. S samostojnimi koncerti pa so poleti gostovali na široko po Sloveniji, lepšali svatbe in ostale privatne zabave. Za v prihodnje že načrtujejo, kako bodo tudi v Postojni ustvarili pravo Guča vzdušje.

Besedilo: Tjaša Blaško; fotografija: arhiv skupine Pivo in čevapi.

Grad za »princeske in prince« iz postojnskega Vrta.

Grajska donacija za Vrtec Postojna

Gradovi so vedno burili otroško domišljijo, nove pravljичne zgodbe pa se bodo spletae tudi v lesenem gradiču na igrišču matične stavbe postojnskega vrta. Celo leto dela je v njegovo izdelavo vložil Postojčan Roman Doles, ki je umetelno zgradbo – v vrtcu so jo poimenovali kar unikatni arhitekturni objekt – podaril otrokom. »Otroci bodo gradu dali vsebino,« je povedal po slovesnosti, na kateri so neobičajno igralo tudi uradno predali »princeskam in princem« iz vrta.

Ravnateljica vrta Postojna Tonja Ferjančič je v imenu otrok in zaposlenih sprejela donacijo z velikim veseljem. »Pomembno vlogo med otroškimi igrami zavzema igra vlog. Za njeno razvijanje so pri najmlajših zelo pomembni rekviziti, starejšim otrokom pa je treba dodati

neko ambientalno spodbudo. Grad je hkrati igralo, trajna ambientalna spodbuda in preprost arhitekturni objekt,« je poudarila. Izdelan je iz lesa, kar pomeni še dodatno vrednost. Poseben odnos do tega materiala lahko začutimo tudi v besedah Romana Dolesa, ki z obdelovanjem lesa sicer nima profesionalnih izkušenj, ga pa les spremlja že iz otroštva – tako kot gradovi, saj se z nostalgичnim veseljem spominja časov, ko se je z vrstniki igral na ruševinah nekdanjega gradu Adelsberg. »Vesetje in zadovoljstvo ob obdelovanju lesa me vodita pri ustvarjanju, še toliko bolj, če ustvarjam za otroke,« razkriva upokojenec. V izdelavo gradu je vložil nešteto ur, pa tudi materiala. »Kar okoli 5 kubikov smrekovine in hlodovine je šlo,« da vijakov, ki držijo skupaj kar 1500 kosov, niti ne štejemo.

Besedilo: Mateja Jordan; fotografija: Foto Atelje Postojna.

V novem šolskem letu je v 35 oddelkov petih enot Vrta Postojna vpisanih 650 otrok. Po besedah ravnateljice mag. Tonje Ferjančič je čakalni seznam zanemarljiv. V februarju bodo na željo staršev v prenovljenih prostorih šole odprli celo nov oddelek v Planini. Otroci sicer obiskujejo vrtec še v enoti na Cesti na Kremenco, v stari porodnišnici na Vilharjevi ulici in v Gregorčičevem drevoredu v Postojni ter v Studenem.

Z oktobrom pa nameravajo v vrtcu bolj dosledno izvajati zakon o 9-urnem varstvu. »Če starši ne morejo priti pravočasno po otroka, lahko to opravičijo s potrdilom. Tisti, ki bodo varstvo izkoriščali, bodo morali dodatne ure plačati.« Ta mesec zbirajo informacije in če bi se pokazala potreba, bi lahko v eni od enot organizirali skupno popoldansko varstvo, je še povedala ravnateljica.

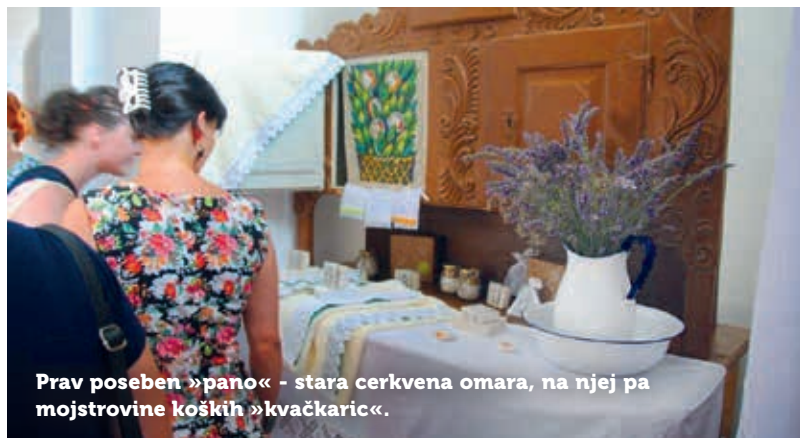
Nadobudni jahači v obnovljeni maneži.

S skupnimi močmi obnovili manežo

Prostore Konjeniškega kluba Postojna (ustanovljen je bil pred sedemindvajsetimi leti) najdemo ob lokalni cesti, ki povezuje Prestranek z Orehkom. Hlev in pripadajoče površine (za pašo konj, manežo...) so ob pomoči več donatorjev pridobili leta 2001. Vse od takrat je pri njih vedno živahno: klub je dobro obiskan, veliko je predvsem mladih jahačev. Tla maneže (jahalnice), prekrita s sekanci, so po letih uporabe potrebovala obnovo. Že v lanskem letu so v maneži uredili drenažo, letos poleti pa so tla namesto s sekanci prekrili s peskom.

Ta izbira sicer ni najboljša, ustrežnejša bi bila mivka, a je primerna glede na sredstva, ki jih imajo v Klubu na voljo. Da pesek ne bi uhajal iz maneže, so okrog nje uredili zaščitni zid in popravili tudi ograjo maneže. Obnovo so finančno podprli Občina Postojna, člani kluba in njihovi prijatelji. Že v avgustu so imeli v novo urejeni maneži učne ure jahanja, prvi večji dogodek pa se je zgodil v nedeljo, 13. septembra, ko so organizirali jahanje in druženje za člane Kulturno-športnega društva Koče. Klub šteje med 20 in 30 članov. Vsi, ki jih želite obiskati, ste dobrodošli vsak dan v tednu, predvsem v popoldanskih urah. Po nekaj letih premora so obudili v Klubu v soboto, 19. septembra, Pivško konjenico. Ta dan so se konjeniki iz Prestranka, preko Šmihela podali v Predjamo, kjer so poskrbeli za jezdece in konje. V sklopu prireditve poteka fotonatečaj z razpisano temo »Konjenica«. Vsi, ki bi želeli sodelovati, se oglasite na konjeniskiklubpostojna@gmail.com.

Besedilo: Alenka Čuk; fotografija: Teuta Spači.

Prav poseben »pano« - stara cerkvena omara, na njej pa mojstrovine košičkih »kvačkaric«.

Ob shodu razstava ročnih del

V koški cerkvi so ob letošnjem prazniku vaše zavetnice sv. Marjete odprli zanimivo in domiselno postavljeno razstavo kvačkanih ročnih del. Razstavljeni izdelki, v katere so spretne in marljive ženske roke vložile veliko ur dela, so bili prava paša za oči.

Marsikateremu obiskovalcu se je ob občudovanju najrazličnejših prtov in prtičkov, čipk, obrob ... utrnil spomin na mamo, babico ali teto. Te so s kvačko in belo nitjo v rokah v redkih prostih trenutkih pobegnile napornemu vsakdanu, »ukradle« nekaj trenutkov za svojo dušo, hkrati pa ustvarile nekaj lepega za dom.

Danes nadaljujejo to tradicijo njihove hčerke, vnukinje ali neveste, ki se od februarja 2014 kot članice ene od sekcij Kulturno-športnega društva Koče vsak torkov večer zberejo v društvenih prostorih. V skupino je vključenih osem žena in deklet, da se njihove niti ne zmešajo, pa skrbita Marta Turk in Marta Kernel. Čeprav je na prvem mestu veselje do različnih ročnih del, saj poleg kvačk spretno sučejo tudi kleklje in igle, jim torkovi večeri pomenijo tudi sprostitev in druženje. V cerkveni ogradi so svoja likovna dela predstavili člani Društva likovnih ustvarjalcev iz Postojne, Sekcija KD Rak Rakek in Likovno društvo F. Pavlovca iz Ilirske Bistrice. Odprtje razstave sta pospremila nastopa Vokalne skupine Goldinar in harmonikarjev Primorskega društva Melodija iz Pivke, koške gospodinje pa so obiskovalcem postregle z domačimi dobrotami.

Besedilo: Alenka Čuk; fotografija: Hana Čuk.

Tudi pod šotorom je bilo vzdušje odlično.

Ubeljci imajo vedno krompir

Ubeljcem letos vreme sicer ni bilo povsem naklonjeno, a mu niso dovolili, da bi vplivalo na tradicionalno odlično organizacijo in dober sloves Krompirjeve noči. Tudi pri letošnji, že sedemintrideseti, so vrste strmili krajanji iz cele Krajevne skupnosti Veliko Ubeljsko. «Pod streho» (v prenesenem in zaradi dežja tudi dobesednem pomenu besede) so jo spravili 15. avgusta pod taktirko Turističnega, športnega in kulturnega društva Tisa-Nanos.

Trud prizadevnih domačinov, ki so pripravili poldrugo tono krompirja, se je tudi letos obrestoval, saj je bilo na prireditvi skoraj 3000 zadovoljnih obiskovalcev. Ti so se lahko do sitedga najedli cvrtega, praženega in okisane krompirja pa tudi krompirja v zelnici in krompirjevega golaža ter se naužili zabave. V večernih urah so k odličnemu vzdušju pod šotorom pripomogli glasbeni izvajalci: MI2, Kingstoni in Manca Špik. V popoldanskih urah pa so največ zabave in smeha požele tradicionalne krompirjeve igre, medtem ko turnir v trešetu in briškoli za tekmovalce ni bil »hec«. Tudi brez izbora najtežjega in najbolj zanimivega krompirja prireditve ne bi bila popolna. Letos je najtežji krompir prinesel Vid Lenassi iz Šmihela pod Nanosom, najbolj zanimive oblike pa je bil krompir Mance Gorjanc iz Hrenovic.

Besedilo: Ester Fidel; fotografija: arhiv KS Veliko Ubeljsko.

Joga v vsakdanjem življenju

Joga je eden od najstarejših naukov in metodologij, ki obravnava celovitost človeka - telo, um in dušo ter njegovo ravnovesje in enost. Starodavno izročilo joge se je iz Indije, od koder izvira, razširilo po vsem svetu. Joga je lahko preprosta ali zahtevna vadba, terapija, življenjski slog, duhovna izkušnja ali vir zadovoljstva. Postojna je strokovni vadbi joga odprla vrata že pred 22 leti.

Tudi Generalna skupščina Združenih narodov je pritrnila njenemu vplivu na zdravje in dobro počutje ljudi in tako 21. junij razglasila za svetovni dan joge. Na milijone ljudi po celem svetu je na poletni solsticij obeležilo ta praznik. Skupen organizacijski odbor slovenskih šol in društev joge je letos prvič v 33 mestih, tudi v Postojni, pripravil vodeno skupinsko vadbo, ki je potekala pod vodstvom izkušenih inštruktorjev v vseh krajih istočasno. V postojnskem Športnem parku se je zbralo kar 30 vadbenikov joge. Kot že vrsto let je v njem julija in avgusta potekala brezplačna vadba joge. Z jogijskimi vajami dosežemo umirjenost misli, te pa pripomorejo k izboljšanju fizične kondicije, razpoloženja in

Joga je v poletnih dneh »domovala« tudi v Športnem parku Postojna.

zdravja. Znanstvene raziskave potrjujejo učinkovitost joge pri različnih zdravstvenih težavah, kot so previsok krvni tlak in sladkor v krvi, stres, bolezn srca in ožilja ter za ohranjanje psihofizičnega ravnovesja.

Besedilo: Polona Škodič; fotografija: Helena Bizjak.

Prireditve v Postojni so se poleg domačinov udeležili tudi brigadirji iz drugih primorskih krajev.

Srečanje brigadirjev

Postojnska Zelena balinarska dvorana je prvo septembrsko nedeljo gostila brigadirje in brigadirke, ki so v letih in desetletjih po 2. svetovni vojni obnavljali in na novo gradili infrastrukturo bivše države. Take akcije so bile tudi v naši bližini - gradnja železniškega viadukta v Prestranku in starega Dijaškega doma v Postojni, košnja trave v Hraščah ... Peto tradicionalno srečanje je izpeljala Sekcija občin Postojna in Pivka, ki je sicer članica Kluba brigadirjev Slovenskega Primorja in Istre, program pa povezovala Andreja Mihelčič.

Poleg domačih udeležencev so prišli tudi brigadirji iz drugih primorskih krajev, Ilirske Bistrice, Slovenske Istre pa tudi iz Ljubljane in s Štajerske. Uspeli prireditvi sta dajala ton recital petčlanske skupine pri DU Postojna pod vodstvom neutrudne Mimi Tonković in igranje na kitaro Marjetke Popovski iz Kopa. Na priložnostnem odru so se zvrstili govorniki, najprej predsednik Sekcije občin Postojne in Pivke Edvard Progar, tudi sam brigadir na delovni akciji pri graditvi proge Šamac-Sarajevo. Vse udeležence je pozdravil še podžupan občine Postojna Andrej Berginc, tudi sam brigadir v 80. letih, ko je sodeloval na akcijah v Posočju in Beli krajini.

Besedilo: Brane Fatur; fotografija: Foto atelje Postojna

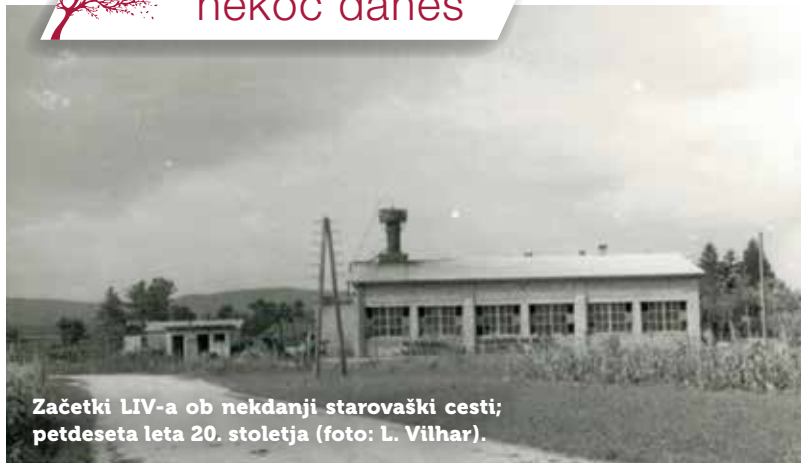
Aleksandar Simikić (v prvi vrsti prvi od leve proti desni), Mitja Muha (tretji v prvi vrsti) in Zlatko Šantelj – Role (četrti v drugi vrsti) v Orlandu.

Na Floridi tudi postojnski veteranski košarkarji

V Orlandu na Floridi (ZDA) je potekalo od 22. do 30. avgusta 13. svetovno prvenstvo v veteranski košarki. Nastopilo je rekordnih več kot 200 moških in ženskih ekip z vseh celin, ki so se med seboj merile v 17 starostnih kategorijah. Slovenijo so zastopale štiri ekipe, med njimi ekipa AIKEA Portorož, za katero so zaigrali kar trije Postojnčani, ki so v preteklosti nosili dres postojnskih ligaških klubov. Zlatko Šantelj – Role je tako na SP zbral že osmi nastop, Mitja Muha sedmi, premierni nastop pa ima Aleksandar Simikić. Med 23 ekipami njihove kategorije so na koncu pristali na 14. mestu, čeprav so v napovedih pričakovali več.

Odločilnega pomena je bil neugoden začetni žreb skupin, saj so igrali proti nasprotnikom, ki sta na koncu osvojila medalji. V predtekmovanju so premagali Urugvaj, izgubili pa proti ZDA in Čilu. V nadaljevanju prvenstva, v katerem so igrali številni znani evropski igralci in tudi taki, ki so nastopali v ligi NBA, so premagali Nemčijo, Prago in v boju za 14. mesto še Češko. Postojnčani so bili na Floridi v odlični košarkarski družbi, videli in doživeli veliko zanimivega ter spoznali veliko športnih navdušencev.

Besedilo: Brane Fatur; fotografija: osebni arhiv M. Muhe

Začetki LIV-a ob nekdanji starovaški cesti; petdeseta leta 20. stoletja (foto: L. Vilhar).

V industrijski coni v Zalogu je danes pet podjetij, ki nadaljujejo tradicijo Liva.

LIV in nasledniki

»Pred dobrim mesecem so v Postojni ustanovili novo podjetje kovinske industrije »Liv«, je julija 1955 poročal Slovenski Jadran. Podjetju, takrat še v izgradnji, ki so jo dejansko začeli že v drugi polovici leta 1954, so napovedovali lepo prihodnost. V tistih dneh so dobili nove stroje, ki jih je izdelala tovarna »Prvomajska« v Zagrebu; v strojnih delavnicah so že izdelovali različne kovinske izdelke, na primer obtežilnike za likalnike, ogrodja za električne peči, različna zobata kolesa. Litje železa so začeli v mesecu maju, sprva enkrat, kasneje dvakrat tedensko in proizvodnjo tako podvojili na osem ton. Pospešili

so dela v obdelovalnici ter povečali paleto izdelkov in storitev. Primanjkovalo je le zadostno število ustreznih usposobljenih zaposlenih. Zgledno so skrbeli za njihovo izobraževanje, zanje so gradili stanovanja in leta 1960 prvi na Postojnskem odprli zanje tudi menzo. Leta 1971, ko so na trg spravili nov izdelek, vsem dobro znano samokolnico, so v industrijski coni pri Zalogu zgradili nove prostore in tako na enem mestu združili vse obrate skladišča in upravo. Danes domuje na tem prostoru pet podjetij z različnimi imeni, programi in ne nazadnje lastniki. V očeh domačinov pa na obrobju Postojne še vedno domuje Liv.

Besedilo: Alenka Čuk; fotografija: Notranjski muzej Postojna, Tomaž Penko.

Razpoloženi naborniki v družbi deklet.

Gozdar – kmet v znamenju »vestirnge«

Prvo soboto v avgustu je Turistično društvo Pudgura že štirinajstič povabilo obiskovalce h kozolcu toplarju pri Belskem na tradicionalno prireditev Gozdar – kmet nekoč in danes.

Društvo je bilo ustanovljeno z namenom ohranjanja kulturne in etnološke dediščine Pudgure, v zadnjem času pa želijo predvsem z organizacijo najrazličnejših prireditev in dogodkov vedenje, večšine in spomine starejših Pudgurcev na življenje nekdanjih posredovanih mlajših generacij. Zato tudi prireditev Gozdar – kmet vsako leto »začinijo« s posebno temo, ki obiskovalce popelje v nekdanje čase. Vsakoletna prireditev zahteva veliko angažiranost mnogih članov, priprave na sam dogodek pa stečejo že dosti prej. Letos so začeli priprave še bolj zgodaj, v aprilu, saj so za to, ki so jo želeli predstaviti - vestirngo (nabor), potrebovali na stotine papirnatih rož. Enkrat tedensko so se pod kozolcem zbrale žene in dekleta iz vseh sedmih pudgurskih vasi, našel se je tudi kakšen

naključni pomagač. Skupaj so za okrasitev naborniškega voza izdelali okrog pet tisoč papirnatih nageljnov v barvah slovenske trobojnice.

Ene redkih šeg, ki so nekdanj povezale celo vas ali mesto, danes skorajda ne poznamo več. Nabor ali po domače vestirnga, dogodek, ko so prišli mladi fantje sprva peš, kasneje pa tudi na vozovih – te so nekdanj vlekli konji, v novejšem času pa so jih nadomestili traktorji – pred naborno komisijo, se je vsakemu od nabornikov prav gotovo za vselej vtisnil v spomin.

Tradicija praznovanja nabora sega v čas vojaških reform Marije Terezije, ki je želela urediti sistem zbiranja rekrutov. Prvo novačenje slovenskih fantov je bilo izvedeno sredi 18. stoletja; z leti se je sprva sicer dolga vojaška doba krajšala, dokler ni leta 1912 trajala le še dve leti. Naborniška praznovanja, če jih lahko sploh imenujemo tako, saj so se fantje poslovili od domačih zaradi vojaške suknje za dolgo, je nato prekinila prva svetovna vojna, v obdobju, ko je naše kraje zasedla Italija, pa so jih ponovno oživili. Takrat so fantje, četudi simbolično - oblečeni v ta gmašne obleke,

največkrat črne, z drobnim cvetom, zatakne-nim v gumbnici, ali trakom v slovenskih barvah, ovitim okrog klobuka ali instrumenta - (ta je bil obvezni spremljevalec nabornikov) - izkazovali Italijanom svojo narodno in kulturno pripadnost. Podobno slovesno so okrasili tudi svoje naborniške vozove. Včasih pa so si, samo da bi jih razjezili, naredili črn žalni trak ali za klobuk zatakneli celo makaron.

Društvo je povabilo k sodelovanju tudi Notranjski muzej Postojna. V nadstropje toplarja so postavili razstavo avtorice etnologinje Magde Peršič, fotografije, ki jih hrani muzej, pa so poleg tistih, ki so jih v Pudguri izbrskali člani društva, ponudile kronološki sprehod skozi to šego. Slikovno postavitev so s celostno predstavitev vsebin, ki oblikujejo nabor, odlično odigrali mladi Pudgurci in Pudgurke ter poželi bučen aplavz občinstva in pohvale postojnskega župana Igorja Marentiča.

Na prizorišču ob toplarju je bilo živahno že vse od zgodnjih popoldanskih ur. Prireditev se je začela s predstavitev varnega dela z motorno žago v izvedbi Srednje gozdarske in lesarske šole iz Postojne, prikazali so pripravo drv nekoč in danes, na stojnicah so svoje programe predstavili podjetji Husqvarna in Vitli Krpan ter turistična društva, na voljo so bili tudi proizvodi, vključeni v regijsko blagovno znamko Zeleni kras. Pozabili niso niti na najmlajše obiskovalce: zanje so pripravili nabor starih otroških iger (demo se jgrt ku enkrat), lahko so se vozili s samokolnico, skakali v žaklih, hodili s hoduljami, vlekli štrik in izdelovali štampljke iz krompirja. Ljubitelje domačih dobrot je vabil vonj lovskega golaža, žganci, zabeljeni z ocvirki, in okusno pecivo, najdaljša vrsta pa se je vila pred stojnico, kjer so pudgurske gospodinje »v živo« pripravljale odlične skutne štruklje. V večernih urah so se obiskovalci lahko zavrteli v taktih ansambla TIK-TAK.

Besedilo: Alenka Čuk; fotografija: Foto Atelje Postojna.

Svetovna mladinska podprvaka Nik Švara in Matija Povh.

Matej Godeša, najboljši na državnem prvenstvu v 3D lokostrelstvu.

BALINANJE:

Postojnska balinarja svetovna prvaka

Na svetovnem mladinskem balinarskem prvenstvu, ki je v začetku septembra potekalo v maroški Casablanci, sta se izkazala člana Balinarskega kluba Postojnska jama Matija Povh in debitant na svetovnih prvenstvih Nik Švara.

Mlada balinarja sta v preteklosti že večkrat opozorila na izjemen talent, v Maroku pa sta se med najboljše v svoji starostni kategoriji (U-18) uvrstila še v svetovni eliti.

V preizkušnji štafet sta se Matija Povh in Nik Švara z odličnimi igrami prebila do finala, na poti do najvišje stopničke pa sta morala priznati premoči italijanskemu paru. Povh se je s šestim mestom izkazal tudi med posamezniki v hitrostnem zbijanju.

Naslov svetovnih podprvakov je za postojnsko balinanje sijajen uspeh, nedvomno pa mladi balinarji še niso rekli zadnje besede. Ob odličnem strokovnem vodstvu in zavzetem delu lahko iz BK Postojnska jama pričakujemo dobre novice tudi v prihodnje.

Besedilo: Aleš Cantarutti; fotografija: arhiv BK Postojnska jama.

Slovenija najboljša na mednarodnem turnirju

Avgusta je v Ljubljani potekal mednarodni turnir najboljših evropskih balinarskih reprezentanc v kategoriji do petnajst let (U-15).

Ob slovenski so nastopile še reprezentance Francije, Hrvaške, Italije, Monaka in Srbije. Mladi balinarji so se pomerili v petih disciplinah, najboljši v skupnem seštevku pa so bili po zmagi nad francoskimi vrstniki člani slovenske ekipe. K uspehu naše reprezentance sta prispevala levji delež postojnska balinarja Nik Švara in Gašper Povh. Na turnirju je nastopila tudi reprezentanca deklic (U-15), za katero je prvič zaigrala Mia Švara, za najmlajšo selekcijo na turnirju (U-14) pa je slovenske barve prvič branil Črt Gombač (oba BK Postojnska jama).

Aleš Cantarutti

Začela se je nova ligaška sezona

Zadnje avgustovsko soboto so se pričela ligaška tekmovanja, ki spadajo pod okrilje Balinarske zveze Slovenija. V 1. državni balinarski ligi – zahodni skupini nastopa osem večinoma primorskih ekip, med njimi tudi Postojna.

Postojnčani nastopajo letos z identično postavbo kot lani in z jasnim ciljem, uvrstitvijo v slovensko najkvalitetnejšo Super ligo. Ta se jim je v minulih sezonah s spletom sumljivih okoliščin izmuznila iz rok. »V minulem prvenstvu smo ostali brez Super lige, ki še ni bila naš cilj. Naši igralci, predvsem mlajši, so leto dni starejši, torej bolj izkušeni, zato bomo poskušali poseči po prvem mestu, saj imamo konkurenčno ekipo in dokaj solidne pogoje za delo,« je ob začetku nove sezone povedal vodja postojnske ekipe Pavel Švara.

Rezultata dveh uvodnih krogov – Postojna : Trta Sveti Anton 14 : 8, Ilirska Bistrica : Postojna 15 : 7; tekma Postojna : Jadran HK je bila prestavljena. V četrtem krogu Postojnčani gostijo Logatec, za katerega igra sedaj eden najboljših postojnskih balinarjev vseh časov Jože Požar, v petem pa gostujejo pri Planini.

Brane Fatur

LOKOSTRELSTVO:

Postojnčani odlični na DP v 3D lokostrelstvu

Letošnje državno prvenstvo v 3D lokostrelstvu je potekalo konec avgusta v Pogorelcu. Proga je bila razgibana in dokaj zahtevana, kar pa članov Lokostrelskega kluba Mins iz Postojne ni ustavilo na poti do novih odličij med najboljše v Sloveniji.

Tekmovalci so se za naslov državnega prvaka pomerili v streljanju na 24 tarč z dvema puščicama, Postojnčani pa so tudi tokrat posegli po najvišjih mestih. Naslova državnega prvaka se je med članicami z dolgim lokom veselila Vanda Natlačen, najboljša med veterankami z golim lokom je bila Sonja Kocjančič, novi državni prvak s sestavljenim lokom med dečki pa je postal Matej Godeša. V isti disciplini in kategoriji je bil Klemen Godeša tretji, Miha Godeša pa se je veselil naslova podprvaka z golim lokom. Dobro so na prvenstvu nastopili še: Barbara Godeša, Vlado

Šivec, Mitja Podkrajšek, Edo Mekina in Janez Škrbec. Člani LK Mins so še enkrat pokazali dobro pripravljenost.

Aleš Cantarutti

NOGOMET:

Postojnčani spet v EPNL

Enotna primorska nogometna članska liga bo v sezoni 2015/16 štela osem ekip. Lanski prvak Fama Vipava nastopa sedaj v 3. SNL – zahod, nova člana lige pa sta po daljšem premoru Rakek in krajši odsotnosti Postojna.

V enotni primorski ligi nastopajo v novi sezoni še Renče, Košana, Jadran Pivovarna Mahnič (Hrpelje Kozina), Plama (Podgrad), Korte Avtoplus in Komen. Postojnsko ekipo sestavljajo letos predvsem mlajši igralci, ki so v minuli sezoni premočno postali prvaki tekmovanja MNZ Koper in se jim je iztekel mladinski staž. Ekipo dopolnjujejo nekateri izkušeni igralci. Tekmovali bodo tako v prvenstvu kot v pokalnem tekmovanju in skušali doseči čim boljše rezultate predvsem na domačem stadionu v Športnem parku, kjer so prav gotovo najboljše pogoje za igranje v tej ligi. V prvenstvo so startali na drugo septembrsko nedeljo z domačo tekmo proti Komnu, v drugem bodo gostovali pri Jadranu PM v Krvavem potoku, v tretjem gostijo Plamo Podgrad, v četrtem pa gredo v Renče. V pokalno tekmovanje MNZ Koper se bodo vključili v četrtfinalu, na katerem bodo 14. oktobra gostili tretjeligaša Tabor Sežana in se poskušali uvrstiti med štiri najboljše ekipe v pokalu.

Aleš Cantarutti

Jurca v vratih Maribora

V novi sezoni v kadetski ekipi prvoligaša Maribor na igralnem mestu vratarja nastopa tudi Postojnčan Alen Jurca.

Jurca je začel nogometno pot v NK Postojna, z igranjem pa nadaljeval v NK Bilje, kjer so ga opazili štajerski ogledniki in povabili v naš najboljše nogometni klub. Alen, ki je osnovno šolo obiskoval v Pivki, bo šolanje nadaljeval v Mariboru, kjer bo poskušal športno čim bolj napredovati. Želimo mu čim več uspehov in čim manj golov v mreži.

Brane Fatur

Člani Strelskega društva Postojna.

STRELSTVO:**Miha Japelj in ekipi Postojne najboljši v regiji**

Prvo septembrsko soboto so člani Strelskega društva Postojna na športnem strelišču v Postojni organizirali četrti krog regijske lige v streljanju z malokaliberskim orožjem. Tako na zadnji preizkušnji kot v skupnem seštevku so bili postojnski strelci najboljši.

Tekmovanja se je udeležilo 64 strelcev iz sedmih društev, tako s puško kot pištolo pa so tudi tokrat odlično nastopili domači strelci. V kategoriji posameznikov je bil z malokalibersko puško najboljši Miha Japelj, tretji je bil Jernej Baranja, mesto za njim pa David Bajc (vsi SD Postojna). V ekipnem seštevku so bili najboljši Postojnčani. Tudi v streljanju z malokalibersko pištolo je imel najbolj ostro oko Miha Japelj, ki je s 193 zadetimi krogi postavil še rekord tekmovanja. V ekipnem tekmovanju so bili tudi s pištolo najboljši domači strelci.

Japelj je tako z malokalibersko puško kot s pištolo postal tudi skupni zmagovalec letošnje regijske lige, med najboljšimi tremi v končnem seštevku pa so še Jernej Baranja s puško ter Jadran Zadnik in David Bajc s pištolo. Postojnski strelci so najboljši tudi v skupnem ekipnem seštevku.

Besedilo: Aleš Cantarutti; fotografija: arhiv SD Postojna.

KEGLJANJE:**Novo prvenstvo začeli tudi postojnski kegljači in kegljačice**

Sredi septembra se je pričelo za sezono 2015/16 ekipno državno prvenstvo v 1 A ligi, v kateri tekmuje deset najboljših slovenskih kegljaških ekip. V moški ligi že vrsto let igrajo kegljači Proteusa Liva, v ženski pa kegljačice Proteusa.

V obeh ekipah je prišlo pred pričetkom prvenstva do nekaterih sprememb, veliko večjih pri kegljačih. V novem prvenstvu sestavljajo moško ekipo: Darko Bizjak, ki je s 66 leti najstarejši, Savko Debeljak, Bojan Uršič, Miran Poprask, Danijel Lavrič, Primož Tibola in Žiga Požar - s 16 leti najmlajši. Postojnsko ekipo so pred sezono okrepili Dominik Ogrižek, Aleksander Hor in Luka Kreševič (vsi so prišli iz KK Pivka) ter Denis Čenanovič (Triglav

Kranj). Nov je tudi trener Robert Blaha, ki prihaja iz Ljubljane. Blaha, tudi nekdanji reprezentant, je pred prvimi prvenstvenimi tekmami povedal: »Žal startamo s poškodovanim Čenanovičem, poglavitna naloga v letošnji sezoni pa je obstanek v ligi in seveda nabiranje tekmovalnih ligaških izkušenj predvsem mlajših igralcev.«

Žensko ekipo bo še naprej vodil izkušen trener Ladislav Rogelj, ki je ob začetku sezone povedal: »Čeprav imamo v ligi že nekaj let vedno najmlajšo ekipo, je tudi v tej sezoni cilj uvrstitev med najboljše tri v državi.« Za ekipo Proteusa bodo nastopale: Anja Ulaga, Lucija Zalar, Maša Miklavc, Nataša Tibola, Sandra Dostanič, Eva Dužnik, Maruška Ogrižek in Lara Grželj. Iz pivškega kluba sta postojnsko ekipo okrepili Tina Kreševič in Nives Dekleva.

Brane Fatur

Slovo Bojana Turka

V začetku septembra se je na kegljišču v Športnem parku poslovil od aktivnega igranja, od kluba ter kegljačev in kegljačic veteran, 75-letni Bojan Turk iz Vipave.

Gospodarstvenik in vinogradnik iz Vipavske doline je kar 15 let nosil dres postojnskega prvoligaša Proteusa Liva - 12 let kot igralec, tudi kapetan, zadnje tri sezone pa kot trener članske ekipe v naši najkvalitetnejši 1. A kegljaški ligi. V zadnjih letih je s Postojnčani osvojil pokalni naslov in dva državna naslova med dvojicami, v svoji bogati zbirki pa ima še kup odličnih uspehov tudi z nekdanjim klubom Tekstino iz Ajdovščine. Ob ganljivem slovesu je za spomin od kluba prejel plaket, knjigo in sliko svojega zadnjega uradnega nastopa za Proteus Liv, ko je na letošnjem Pokalu Postojne podrl zavirljivih 606 kegljev.

Brane Fatur

KOŠARKA:**Kadetinje Slovenije zadnje vadile v Postojni**

Postojna je bila v začetku in nato v nadaljevanju letošnjega poletja res v znamenju košarke, kajti tu so se junija, julija in v začetku avgusta na pripravah mudile številne slovenske, predvsem mlajše selekcije fantov kot deklet.

Po 39. taboru KZS za mlade košarkarje in 9. mednarodnem FIBA ženskem taboru so v na-

šem mestu gostovali še mladi košarkarji Kanade, Alžirije in Srbije ter dekleta iz Anglije in Hrvaške, ki so se v prijateljskih pripravljalnih tekmah pomerili s slovenskimi vrstniki in vrstnicami. Kot zadnja je v mestu pod Sovičem gostovala ženska kadetska selekcija sosednje Hrvaške, ki je v športni dvorani ŠC dvakrat premagala našo izbrano vrsto. V prvi tekmi so Hrvatice, ki so nastopale v diviziji A evropskega prvenstva na Portugalskem, zmagale šele po dveh podaljških. V naši selekciji je igrala tudi Karin Škapin iz Prestranka, ki je košarko pričela igrati v KK Pivka, sedaj pa je članica Ježice iz Ljubljane. Naše kadetinje so od 13. do 23. avgusta nastopile na EP divizije B v Ohridu (Makedoniji), kjer pa med 12 igralkami ni bilo Prestrancanke.

Naj dodamo, da so nekatere tekme sodili tudi mladi postojnski sodniki, ki z velikimi koraki stopajo v slovenski košarkarski prostor: Miha Mauer, Klemen Novak, Milan Španič in Boštjan Blaško. Prav vsi predstavniki tujih reprezentanc in selektorji naših izbranih vrst so vse tri športne dvorane, ki jih premore Postojna, občudovali in pohvalili njihovo funkcionalnost, ne nazadnje pa tudi samo organizacijo priprav, za katero so poskrbeli na Športni zvezi Postojna.

Brane Fatur

KARATE:**V Luciji štiri medalje za Postojnčane**

Štiričlanska ekipa KK Mawashi se je z 2. pokalne tekme v borbah, katah in ekipnih katah za starostne kategorije do 18 let vrnila z dvema zlatima ter s po eno srebrno in bronasto medaljo.

Na tekmovanju, ki je bilo sredi septembra v Luciji, je sodelovalo 318 tekmovalcev iz 42 slovenskih klubov. Maša Magajna je zasedla 1. mesto v borbah deklice do 40 kg. V kategoriji deklice nad 40 kg je v klubskem finalu prvo in drugo mesto pripadlo članicama KK Mawashi: Larisa Mujagič je osvojila zlato, Alja Likar pa srebrno medaljo. Ekipa v katah Maša Magajna, Lea Kobal Pahor in Larisa Mujagič je bila tretja. V katah posamezno je Lea Kobal Pahor zasedla 5. mesto.

Aleš Cantarutti

TAROK:**Stojan Žorž zmagovalec devetega turnirja**

Člani postojnskega Športnega društva Epic so v hotelu Kras izvedli deveti od predvidenih 12 klubskih turnirjev v taroku.

Turnirja se je udeležilo deset igralcev in igralk, drugič letos pa je bil najboljši Stojan Žorž iz Slapa, ki je edini zmagal v obeh krogih. Na drugo mesto se je uvrstil član domačega društva Edvard Progar, tretji pa je bil Ivan Kebe iz Cerknice. Domačinka Karmen Progar je bila četrta. Po devetih odigranih turnirjih v skupnem seštevku premočno vodi Kebe, pred Jožetom Debevcom z Rakeka in Karmen Progar.

Aleš Cantarutti

STOP. SMEŠNO LAHKO DO RESNIH NAGRAD!

OBIŠČITE NAŠ NAKUPOVALNI PARK,
VZEMITE PROMOCIJSKO KODO IN
OSVOJITE BOGATE NAGRADE.

STOP. SHOP.

ENOSTAVNO HITREJE, VEDNO CENEJE.

PIKAPOLONICA

TAKKO

SPORTSDIRECT.COM

TELEFONIKA

REŠKA CESTA 6, POSTOJNA

LASTNIKI GOZDOV

Nudimo vam:

- Odkup lesa na panju ali kamionski cesti
- Klasično in strojno sečnjo
- Žičničarsko spravilo
- Izdelavo vlak
- Sanacijo gozdov

info:

☎ 030 329 527

☎ +43 676 836 37 335

www.taksus.si

www.klade-group.com

Po zakonu od 4.7.2013 obvezna,

ENERGETSKA IZKAZNICA je

javna listina s podatki o energetske učinkovitosti stavbe s priporočili za povečanje energetske učinkovitosti. Od sedaj izdelava in izdaja

ZELO UGODNO

KDO? Lastniki stanovanjskih in nestanovanjskih stavb.

KDAJ? Pri prodaji, pri oddaji v najem, pri novogradnjah, pri oglaševanju nepremičnin in javne stavbe.

Namenjena je? Najemnikom, kupcem in lastnikom.

Več informacij: Tel.: 051 304 802, e-naslov: epdpfp@gmail.com

HVALA ZA VAŠE POVPRASEVANJE IN NAROČILA

STANOVANJA:
od 50 - 90 EUR
HIŠE:
od 100 - 180 EUR
OSTALO:
zelo ugodno

EIPS Franc Pojbič s.p.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA INFRASTRUKTURO
DIREKCIJA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA INFRASTRUKTURO

Naložba v vašo prihodnost
OPERACIJO DELNO FINANCIRA EVROPSKA UNIJA
(2007-2013)

Z UVEDBO SISTEMA GSM-R ŽELEZNICE VARNEJŠE IN ZMOGLJIVEJŠE

Globalni mobilni radijski komunikacijski sistem za železnice (GSM-R) na slovenskem železniškem omrežju, katerega izgradnja je v zaključni fazi, bo sestavljalo 246 baznih postaj in 110 repetitorjev. V okviru projekta bo položeni 1.200 kilometrov optičnih kablov, zgrajen bo dispečerski sistem in odstranjene analogne bazne postaje. Sistem GSM-R bo celotno omrežje glavnih in regionalnih prog vzdolžno pokrival z radijskim signalom, s čimer bo zagotovljena kakovostna, neprekinjena ter zanesljiva komunikacija pri izvajanju železniškega prometa.

Gre za zahteven infrastrukturni projekt, vreden dobrih 117 milijonov evrov, pri čemer sofinancerski delež Kohezijskega sklada Evropske unije znaša 85 odstotkov oz. slabih 100 milijonov evrov.

NEGATIVNI VPLIVI SEVANJA BAZNIH POSTAJ NA ZDRAVJE NISO ZNANI

Doc. dr. Peter Gajšek z Inštituta za neionizirna sevanja je pojasnil, da so bazne postaje GSM-R, ki sodijo med neionizirna sevanja, oddajno-sprejemni sistemi, ki prek svojih anten oddajajo in sprejemajo visokofrekvenčna elektromagnetna sevanja (VF EMS) v območju mikrovalov. Delujejo v frekvenčnem območju med 921 in 925 MHz ter med 876 in 880 MHz.

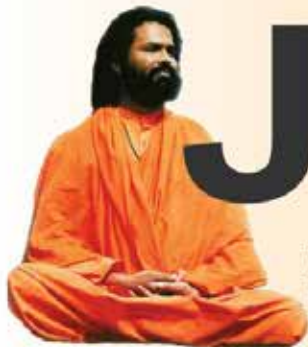
Prevladujoče znanstveno mnenje, ki ga podpira tudi Svetovna zdravstvena organizacija, je, da na voljo ni znanstveno potrjenih rezultatov raziskav, ki bi potrdili preobčutljivost na VF EMS in s tem nespecifične simptome. Konsenz stroke je strnjen v izjavi Svetovne zdravstvene organizacije, ki pravi, da pregled najpomembnejših razpoložljivih znanstvenih raziskav ne daje prepričljive podlage za sklep, da bi lahko VF EMS baznih postaj na človeku dostopnih mestih v okolju negativno vplivala na zdravje.

Svetovna zdravstvena organizacija tako navaja, da vsi pregledi znanstvenih raziskav jasno kažejo, da sevalne obremenitve v celotnem frekvenčnem območju od 0-300 GHz, ki so nižje od mednarodnih smernic Mednarodne komisije za varstvo pred neionizirnimi sevanji (ICNIRP), slednje so pri gradnji baznih postaj dosledno upošteevane, ne povzročajo poznanih negativnih vplivov na zdravje.

Več informacij o projektu najdete na spletnem mestu: www.gsm-r.si

Operacijo delno financira Evropska unija, in sicer iz Kohezijskega sklada. Operacija se izvaja v okviru Operativnega programa razvoja okoljske in prometne infrastrukture za obdobje 2007-2013; razvojne prioritete: železniške infrastrukture KS; prednostne usmeritve železniške infrastrukture.

JOGA

Društvo POPETRE

Vključuje telesne vaje, dihalne vaje ter vaje sproščanja, koncentracije in meditacije. Primerna je za vse starostne skupine.

POSTOJNA - Plesni center Urška

Železničarski dom, Volaričeva 8

Začetna stopnja: 17.30 - 19.00

Druga stopnja: 19.00 - 20.30

Nadaljevalna stopnja: 20.30 - 22.15

vsak ponedeljek . . .

S seboj prinesite udobno oblačilo, podlogo in odejo.

Dodatne informacije : popetre@jvvz.org in <http://www.jvvz.org>

Vadi Jogo v vsakdanjem življenju - zaživi bolje

Če kot povprečni državljani tega planeta trezno pogledamo vase in nase lahko ugotovimo, da naše telesno, energetsko, psihomentalno in duhovno stanje ni na zavirljivem nivoju. Kako živeti, zdravo, mirno, uspešno, srečno življenje? Je to stvar pravljic, pripovedk in nekih iluzij ali je morda uresničljivo tudi v vsakdanjem življenju?

Na voljo imamo različne psihološke pristope do lastnega življenja: prva varianta je pasivna podvrženost zunanjim pritiskom in notranjim psihološkim silam. Druga pa je obvladovanje življenja skozi modrost. S pomočjo pravilnega pristopa do življenja, znanja in modrosti lahko vsako življenjsko obdobje obrnemo sebi v prid. Na primer, zdravje, dobro počutje v glavnem jemljemo kot samoumevno. Ko pa se začnejo problemi s telesom, se začne nas osební propad, trpljenje, agonija, soočenje s smrtjo. Takrat

bi naredili in žrtvovali vse, samo da bi se rešili takega stanja. Neizpodbitno dejstvo je, da svoja življenja lahko spremenimo na bolje in to v vseh ozirih, če le hočemo. Ne gre za čudeže ampak samo za sozvočje s temeljnimi življenjskimi tokovi. Pozabimo na razne „senzacionalne“ metode, ki bodo sto odstotno rešile vse težave, probleme in to čez noč. Učinkoviti so samo celostni, postopni in sistematični pristopi do sebe na dolgi rok in z nekaj rednega truda lahko spremenimo ogromno. Pogosto pa so nam pomembne in koristne stvari že znane, pa smo jih pozabili ali jih v turbulenci življenja potisnili na stranski tir. Morda potrebujemo nekoga, da nas spomni in ponovno ozavesti bistvo.

Za vse v življenju potrebujemo izobraževanje. Pomena določenih tipov izobraževanja se zavedamo, na primer za poklic, hobije, drugih, ki so pa mogoče vsaj toliko pomembni pa ne. Kakšno izobraževanje potrebujemo za zdravje, notranji mir,

izpoljenost, uspešnost, srečo? Joga predstavlja enega najučinkovitejših izobraževanj za Življenje. Joga je znanost o telesu zavesti in duši. V svojem primarnem bistvu pa je joga znanost o sreči; v besedi sreča pa je zajeto veliko pojmov in stanj kot so na primer zdravje, notranji mir, visoka stopnja energiziranosti, radost, razbremenjenost, univerzalna ljubezen in podobno. Ta stanja so skozi vadbo joge izkusili mnogi, od pradavnine naprej in enako se da izkusiti tudi zdaj.

Joga v vsakdanjem življenju je zagotovo eden najbolj učinkovitih, postopnih jogijskih pristopov, primernih resnično za vse, ne glede na starost in telesno ter duševno stanje. Dobrobiti vadbe Joge v vsakdanjem življenju so skozi več kot pet in dvajset letno prisotnost v slovenskem prostoru izkusili mnogi. Poskusi še ti!

dr. Danilo Kosi - Dayalpuri, prof.

PEDIKURA IN OSTALE STORITVE

V negovalnem salonu strokovno poskrbimo za vas in vaše težave.

Izvajamo klasično pedikuro -estetska pedikura, medicinsko pedikuro-odstranjevanje trde kože na stopalih, kurjih očes, bradavic, saniranje vraščene nohta.

Nega diabetičnega stopala (izvaja medicinska sestra, ki je strokovno usposobljena) Starejše obiščemo in nudimo storitve tudi na domu.

Za posebne priložnosti, lahko vaše najdražje razveselite z darilnim bonom DAR STUDIO

Ostale storitve antistres masaža celega telesa (s pritiskom, gnetenjem, gladenjem in tapkanjem se odpravljajo mišične napetosti in nepravilnosti v mišični strukturi, ter izboljša psihofizično počutje).

DAR STUDIO
PEDIKURA IN OSTALE STORITVE
DARJA LULIK s.p.
Pod kolodvorom 2, Postojna
Tel. 041 993 657

Sprejem strank po predhodnem naročilu na tel. 041 993 657

Stranke obveščamo, da v mesecu septembru in oktobru nudimo 20% popust.

Sajevče

Sajevče so vas, precej oddaljena od glavnih prometnic. Ležijo na 583 metrih nadmorske višine na skrajnem severnem delu Slavinskega ravnika, na nizki vzpetini nad nekoliko razširjenim sajevškim kraškim poljem in ob robu slepe doline ponikalnice Rakuljščice. Vas obdajajo Sodni vrh (718 m), Učičnik (726 m), Strmec (693 m) in nekoliko nižji Cerovec, zato je očem skrita; vidimo jo šele, ko pridemo v njeno neposredno bližino.

V zadnjem obdobju se Sajevče pravzaprav delijo na dva dela. Nad starim jedrom se dviga približno 50 m višja vzpetina, ki jo domačini imenujejo Hrib. Na njej sta bili že prej sezidani dve domačiji – območje obeh kmetij se imenuje Borštnar. Tam sta »zrasli« še dve novejši domačiji.

Okolica Sajevč je zelo slikovita. Krasijo jo obsežne in manjše senožeti, gozdni griči, njive in vrsta zanimivih kraških značilnosti: skoraj 400 m dolga vodna jama Ponikve (tudi Sajevške ponikve), Rakuljščica, ki ponikne vanjo, in nad 600 m dolgi Markov spodmol ter Ogriskov spodmol nad Ponikvami in Županov spodmol. Sajevčani živijo v zdravi, neokrnjeni in čisti naravi tudi zato, ker zanjo vzorno skrbijo. V vasi so še štiri aktivne kmetije, kar je za tako majhno vas pravzaprav izjemno. Za Sajevče resnično velja izrek, da dober glas seže v deveto vas. Prav zaradi urejenega okolja in prijaznosti ljudi so nad Sajevčami navdušeni tudi turisti, ki prihajajo zlasti na Turistično kmetijo Dolenc, na kateri lahko doživijo pristno kmečko vaško življenje.

Besedilo: Gabriela Brovč; fotografija: Valter Peternel.

nostalgija

Bukovje

Sredi Bukovja, dokaj odmaknjene gručaste vasi na severnem robu Spodnje Pivke, se cesta razcepi proti Predjami, Postojni, Gorenjam in Belske-

mu ter v bližnje gozdove kraških planot Hrušice in Nanosa. Vas, za katero domačini pravijo, da je na prehodu v Pudguro, leži na odprtem zakraselem svetu, polnem vrtač. Leta 1901 je cesar Franc Jožef podpisal dekret, s katerim je bila ustanovljena občina Bukovje, vanjo pa sta bili vključeni še vasi Gorenje in Predjama. Leta 1937 je takrat samostojna občina s 627 prebivalci zaprosila županstvo v Postojni, da jo priključijo k občini Postojna. Tožili so nad oddaljenostjo od vseh glavnih prometnih poti, nerodovitno zemljo, domačini so v trgovino, k zdravniku ali na pošto hodili v Postojno, poroke pa so sklepali v Studenem ali pri Fari.

Fotograf Jakob Zirman je v svoj objektiv ujel tri hiše, locirane ob križišču poti sredi vasi, kjer je bil nekoč vaški kal. O tem je poročal Novicam studenski kaplan Valentin Bernard oktobra 1875 takole: »Sl. družba kmetijska blagovolila je trem vasesm, poleg Bukovja še Strmci in Gorenjam, za napravo kalí tako zdatno pomoč podeliti, da so si mogle potrebne, res živo potrebne vode za ljudi in živino oskrbeti.« Skrajno desno na razglednici, ki je ostala neodposlana, je feršnerjeva hiša, v kateri je stanoval revirni gozdar s svojo družino, v njej pa so bile tudi pisarne. Možak, ki v družbi mlajšega dekleta sloni na ograji ob hiši, je verjetno takratni revirni gozdar, skoraj gotovo pa lastnik lovskega psa, ki mu zvesto sedi ob nogah. Levo je s čelom proti vaški poti obrnjena s slamo krita Zidančna hiša, pred pogoriščem nekdanje Knezove hiše pa s hlodovino naložen voz čaka, da ga nekdo odpelje do naročnikov.

Besedilo: Alenka Čuk; fotografija: Zbirka Notranjskega muzeja Postojna.